

A MAGYAR TOLVAJNYELV SZÓTÁRA

ÖSSZEÁLLITOTTA

SZIRMAY ISTVÁN

„A REND“ MUNKATÁRSA

BEVEZETŐ TANULMÁNNYAL ELLÁTTA

DR. BALASSA JÓZSEF

A „MAGYAR NYELVŐR“ SZERKESZTŐJE

BÉTA IRODALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KIADÁSA
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 43. SZÁM (ROYAL ÉPÜLET)

5733502

AZ UJSÁG

előfizetői
kedvezményes áron kapják
a
BÉTA IRODALMI R.-T.
minden kiadványát

IV.

M 255. 757

1990 -03- 21

Hungária Hírlapnyomda R.-T. Budapest

A magyar tolvajnyelvről.

Irta : Dr. Balassa József.

I.

Minden társadalmi osztálynak, foglalkozási ág-nak, összetartó csoportnak megvan a maga külön nyelve, mely egyes szavakban, fordulatokban, szólás-módokban eltér a köznyelvtől; a más csoportbeliek nem ismerik, gyakran meg sem értik ezeket a saját-ságos kifejezéseket. Gondoljunk csak a színház, a szerkesztőségek, az orvosok, ügyvédek, a sport, a já-ték vagy a különböző mesterségek, a katonaság sza-vaira. Minden új foglalkozás megtermi a maga kü-lön nyelvét; gondoljunk a legujabbak közül csak a film, az autósport, a repülés és a rádió új szavaira és kifejezéseire. Ugyanaz a szó más-más jelentéssel használatos különböző ilyen csoportok körében. Ha például *operáció*-ról, *operatőr*-ről beszélünk, milyen más jelentése van a szónak, ha orvosok, filmesek vagy tőzsdések körében emlegetjük. Ezek a *csoport-nyelvek* vagy *különnyelvek* (*langage spécial, Sonder-sprache*) nagyon fontosak a nyelv történetének, fej-lődésének megértése szempontjából, mert hisz tulaj-donkép ezekből a különnyelvekből tevődik össze, ezekből alakul ki a köznyelv. A nyelv fejlődésének ez a természetes útja: hogy a társadalom mindenféle csoportja, osztálya, köre kifejleszti a maga nyelvét.

Azonban ezeket nem választják el egymástól éles határok, mert hisz ugyanaz az egyén különböző csoportoknak lehet tagja (pl. valaki orvos és újságíró meg automobilos, a másik színész és sportkedvelő vagy zenész és ügyvéd), továbbá műveltségi köre, társadalmi helyzete különböző környezetbe helyezheti, úgyhogy tulajdonkép többféle csoportnyelv egymáshatásából alakul ki mindenkinek egyéni nyelve.

Az ember társadalmi életének e természetes következményével szemben megfigyelhetjük minden nyelv körében egyes *titkosnyelvek* (*argot*, *Geheimsprache*) keletkezését is. A titkosnyelv, az *argot* is csoportnyelv vagy különnyelv, de lényeges jellemvonása, hogy akik használják, azzal a célzattal változtatták meg az általánosan használt köznyelv szavait, kifejezéseit, hogy a be nem avatott ne értse meg, amit mondanak. Tehát a beavatottak szándékos és tudatos védelme a titkosnyelv legjellemzőbb vonása.

A titkosnyelv keletkezését nemcsak a társadalom alsóbbrendű, a bűnös élet felé hajló osztályai körében figyelhetjük meg. Igen ártatlan oka is lehet a titkosnyelv kialakulásának. Egyes kisebb csoportok, baráti társaságok, családi körök, szerelmes párok körében is kifejlődik gyakran valamiféle, az igaz, hogy rövidéletű titkosnyelv. Ezeknél fontosabb és érdekesebb titkosnyelv a *diáknyelv*, hisz ez nagyobb körre terjed s története is van, mert az egymást követő nemzedékek során él tovább. Különösen ott fejlődik erősebben s válik igazi titkosnyelvvé a diáknyelv, ahol a diákok nagyobb tömegekben élnek együtt.

A titkosnyelv legérdekesebb s legtanulságosabb fejlődését a bűnözés felé hajló vagy a bűnökkel «hivatásszerűen» foglalkozó társadalmi osztályok körében figyelhetjük meg. A tolvajok, betörők, zsebmetszők társasága természetes védelmül teremti meg s őrzi a maga titkosnyelvét. Megvolt és megvan ez min-

den nép körében s a nyelvtudomány mindenütt érdeklődéssel fordul az élőnyelvnek e «fattyúhajtásai» felé. Angolországban *slang* vagy *cant* a neve, Franciaországban *argot*, Spanyolországban *germania* vagy *jerigonza*, Hollandiában *bargoensch*, a németeknél *rotwelsch* vagy *gaunersprache* stb.* s jellemző vonásai mindenütt egyformák, mert hisz ugyanaz a társadalmi kényszer hozza létre s ugyanazok a lelki feltételek alakítják és fejlesztik. A tolvajnyelv történetét nem igen lehet visszafelé, az elmúlt századokba követni, mert hisz e nyelv természete, hogy titkos maradjon s ne foglalják írásba. A legrégibb efajta mű, a *rotwelsch* legrégibb emléke, a XV. század elejéről való, a *Liber Vagatorum* (1510); az angol *cant*-ről szóló legrégibb munka pedig 1566-ból.** Egyes írók munkáikban felhasználták a tolvajnyelvet, így pl. Cervantes a *Don Quijote*-ban, Victor Hugo a *Nyomorultak*-ban, Eugène Sue Páris rejtelseiben, s azóta is többen.

A tolvajnyelvnek legjellemzőbb sajátága, hogy tulajdonkép nincs külön nyelvtana s csakis a szókinsz tekintetében tér el a köznyelvtől. Ragozása, mondat szerkezete teljesen ugyanaz, mint a köznyelvé, titkossá csakis az teszi, hogy a szavaknak egy nagy részét a köznyelvtől eltérő jelentésben használja, s hogy sok olyan szava van, amelyet a köznyelv nem

* A tolvajnyelvnek igen gazdag külföldi irodalmából a következőket említjük meg: M. Schwob et G. Guieysse. *Étude sur l'argot français*. Paris. 1889. — L. Sainéan. *L'argot ancien*. Paris. 1907. — A. Niceforo. *Le Génie de l'argot*. Paris. 1912. — Jean la Rue. *Dictionnaire d'Argot*. Paris. — The Slang Dictionary. London. 1870. — Fr. Kluge. *Rotwelsch. Quellen und Wortschatz der Gaunersprache und der verwandten Geheimsprachen*. Strassburg. 1901. — Dr. L. Günther. *Die deutsche Gaunersprache und verwandte Geheim- und Berufssprachen*. Leipzig. 1919. — Jagle. *Die Geheimsprachen bei den Slaven*. Wien. Akademie der Wissenschaften. 1895.

** Thomas Harman. *Caveat or Warening for Common Cursetors vulgarly called Vagabones*.

ismer. Tehát tulajdonkép csak a szókincs különbsége választja el a tolvajnyelvet az illető köznyelvtől. A szókincs alkotó elemeit tekintve a tolvajnyelvek mindenütt teljesen egyező sajátosságokat mutatnak. Szókincese kétféle elemből alakul: eredeti szavak és idegen elemek. Az eredeti szókincs azáltal válik titkossá, hogy az egyes szavakat megváltoztatott alakban vagy jelentéssel használják, vagy pedig az ismert szavakból alakult szólások jutnak egészen eredeti, a megszokottól eltérő jelentéshez. A magyar tolvajnyelvet vizsgálva ennek számos érdekes példáját fogjuk látni. A szókincsnek egy jelentékeny része minden tolvajnyelvben idegen. Tévedés az a nagyon elterjedt vélemény, hogy a tolvajnyelvek szavai legnagyobb-részt a héber nyelvből, vagy a zsidó-német vagy zsidó-lengyel zsargonból valók. A tolvajnyelv idegen elemei minden egyes nyelv körében mások és mások; mindenütt az illető nyelvvel szomszédos, s az alsó néposztállyal érintkező nyelvekből vétettek át. Sainéan, *L'argot ancien* c. kitűnő munkájában átvizsgálta a francia *argot*-t s kimutatta, hogy csaknem teljesen hiányzik belőle a német elem s az idegen elemek részben a tájnyelvekből (*patois*), részben más román nyelvekből (provanszi, spanyol, olasz) valók. A régi *argot*-ban nincs semmiféle nem-román elem s csak az ujabban találunk néhány cigány, s egy-két héber szót.* A német tolvajnyelvnek alapja szintén az eredeti szókincs, melyet átvitt, elváltoztatott jelentéssel használnak; az idegen elemnek már számottevő része való a héber, a zsidó-német és a zsidó-lengyel zsargonból és a szláv nyelvekből.

* Ez utóbbiak a következők: *dabérage*, *dabérer* (bavardage, bavarder); *goy*, *goyim*; *hamor*; *zona* (fille publique).

II.

A magyar tolvajnyelvnek csak igen kis irodalma van. Legrégibb emlékünknemrég került elő egy, a XVIII. század végéről való kéziratos kötetben. (Majestent a Magyar Nyelvőr 1924-iki, 53. évfolyamában, 5—8. l.) Ezt az érdekes emléket itt egész terjedelmében közöljük.

Anno 1782 az Hajdú Városokban meg fogattatott bizonyos sereg vásári tolvajok között, a lopás mesterségének könnyebb üzése végett gyakoroltatni szokott némely szónak le írása.

A vásári Tolvajoknak
költött szavai

Azoknak magyarázatja

*Fejes	Tiszt úr
Kútya	Hajdú
Tisztartó	Második főzsivány
Rikkantó	Katsa
Sógor	Német
Szűrholdó	Kondás
Pagyi	Arany
Nagy víz	Sokaság a vásárban
*Sivány	Tolvaj
*Perge	Kotsi vagy szekér
*Leves	Ezüst pénz
Komnyik	Orgazda
Rút ember	Hóhér
Kanafória	Akasztófa
*Megruházni	Verni v. csapni
*Rúhi	Csapás
Hontírozd	Tagadd
*Ne haduválj	Kine kiáltsd
*Kígyó	Tüsző
Paribó	Mente
*Gyertyázz	Vigyázz
Fel tévő	Kalap
Fel rántó	Csizma

Lábra való
 *Rajzolni
 Szőrös
 Koporsó
 Piarista
 Bánya
 Kaparó
 Minden napi
 Kúr
 Kúrozni
 Ördög
 Fasík
 *Lobogó
 *Topánka
 Topánkosodni
 Füstölő
 *Púczíka
 Jordán
 *Czaffka
 Balék
 Koszakolni
 Nyalazi
 Szúszogó
 *Kuxi (olv. kuksi)
 Czoff
 Vágvány
 Czaltovaj
 Csátsogó
 Paráz

 Kapkodás
 Pozdorja
 Csengettyű
 Posterium
 Kosznya
 *Füles

Nadrág
 Lopni
 Bunda
 Láda
 Púlyka
 Lúd
 Tyúk
 Kenyér
 Zseb
 Zsebből lopni
 Lakat
 Tép
 Keszkenő
 Bor, Pályinka
 Részezeskedni
 Pipa
 Rúha
 Zsidó
 K... a
 Az úra vagy férje
 Őszve szorétani a vásárt
 Legjobb új zsvány
 Disznó
 Vásár
 Egy forintos
 Bitsak v. pénnacillus
 Fizes
 Kútya
 Erszény nélkül pénz a
 zsebbe
 Kankó (Szűr)
 Gyólts vászon
 Zsebbe való óra
 Tömlőc
 Szoknya
 Ló

Búga	Ökör
Letergeng	Köpenyeg
Szlepritska	Katona
Olvasó	Bilints
Delivator	Bitskás Tolvaj
Kajzer	Zsiványok kis Bírája
Nyalazi nyelv	Zsiványos nyelv
Profitorium	Vármegye kenyere
Puffra innya	Hitelbe innya
Singula	K...a
*Pledi	Szalagy
*Meg kaptúvátak	Meg fognak
*Gyertya ég	Vigyáznak
Sógor fel rántó	Stibli
Sógor Lábravaló	Plundra
Sógor kapkodás	Kaput

Összesen 74 szót foglal magában ez a feljegyzés s ezek közül 18 a tolvajok mai nyelvében is megvan vagy teljesen egyező, vagy kissé változott jelentéssel; ezeket csillaggal jelöltük meg. A szavak túlnyomó része eredeti magyar szó, melyet átvitt jelentésben használnak. A dolgokat néha egy-egy jellemző sajátosságukról nevezték el; így lett a kacsá *rikkanó*, a tyúk *kaparó*, a ló *füles*, a disznó *szuszogó*, a csizma *felrántó*, a kondás *szűrholdó*, a tiszt úr *fejes*, a kenyér *minden napi*; tréfás átvitelleg *olvasó* a bilincs stb. Idegen eredetű szó nem sok van; német szó a *kajzer*, zsidó eredetű a *plédi*, cigány szavak a *rúhi*, *haduvál*, *púczi* és *kapdova*. Különös a görög-latin formájú *kanafória*, az akasztófa tréfás elnevezése; latinos formájúak még az akkori latinos műveltség hatása alatt a *delivator*, *profitorium*, *postérium*.

A magyar tolvajnyelv nyomtatott irodalmának legrégebb terméke Toronyai Károly munkája 1862-

ből: *A rablóknak, tolvajoknak és kozákoknak együtt való hamis és zavaros beszédek*. Ebben 6 lapnyi szótár is van. 1888-ban jelent meg Berkes Kálmán rendőrfelügyelő munkája, *A tolvajélet ismertetése*; ebben is van vagy 100 szóra terjedő szótár. (A szójegyzéket közli a Mgy. Nyelvőr 26. k. 212. l.) Állítólag Nagy Pál is kiadta Győrött a mult század nyolcvanas éveiben a tolvajnyelv szótárát, ez a füzet azonban teljesen elkallódott. Komolyabb munka a magyar tolvajnyelvről csak kettő jelent meg: 1. *A magyar tolvajnyelv és szótára*. Írta és gyűjtötte Jenő Sándor és Vető Imre. Budapest. 1900. — 2. *A tolvajnyelv szótára*. Kiadja a budapesti államrendőrség főkapitányságának bűnügyi osztálya. Budapest. 1911.

A magyar tolvajnyelvnek az a szótára, mely ebben a füzetben kerül az érdeklődő közönség kezébe, a mai tolvajnyelvet a lehető legteljesebben mutatja be. Szirmay István, mint rendőri riportter, személyes érintkezés és hosszabb időn át folytatott rendszeres gyűjtés alapján állította össze a tolvajnyelv szótárát. Nem dolgozott a régebbi irodalom alapján, hanem csak azt jegyezte fel, amit mint élő, használatban levő szót hallott. Tehát e szógyűjtemény alapján teljes képet kaphatunk a mai magyar tolvajnyelvről.

*

A kép, amelyet e szótár alapján a magyar tolvajnyelvről rajzolhatunk, a nyelvtudomány szempontjából is nagyon érdekes. Erre a nyelvre vonatkozólag is igaz az, amit más népek titkosnyelveiről mondottunk, hogy csakis a szókincsben tér el a köznyelvtől, de nincs külön nyelvtana: a ragozás és a mondattan semmi eltérőt nem mutat. A tolvajnyelveknek közös jellemvonása az is, hogy nem válnak el élesen az élőnyelv más rétegeitől, a nagyváros alsóbb társadalmi osztályainak nyelvétől. A *bas language*, a *jassz nyelv*, vagyis a nagyváros uccáinak,

kocsmáinak, mulatóhelyeinek nyelve folytonos érintkezésben van a tolvajok és zsebmetszők nyelvével; azt mondhatjuk, hogy folytonos és kölcsönös csereviszony van a kettő között s a figyelmes olvasó sok jól ismert jassz szót is talál ebben a jegyzékben.

Magában az egész szókincsben két csoportot különböztethetünk meg: az eredeti szókészletet, a magyar szavakat és a más nyelvekből átvett idegen elemeket. S mindjárt rámutathatunk a közfelfogásnak arra a tévedésére, hogy a magyar tolvajnyelv idegen, különösen német és zsidó szavak zagyva keveréke, mert ha ezt a teljes elfogulatlansággal, tisztán laikus érdeklődéssel gyűjtött szójegyzéket vizsgáljuk, ép ellenkező eredményre jutunk. A szótár, ha levonjuk a pusztá alakváltozásokat (pl. *fűrol*, *firol*) s az egyes igéknek igekötős ismétléseit (*grattol—elgrattol*, *hargenol—meghargenol*) körülbelül 1000 szót tartalmaz, ezek közül kb. 200 német, 50 héber vagy zsidó-német, 20 cigányeredetű, ehhez számíthatunk még 30 más nyelvből való vagy ismeretlen eredetű idegen szót, tehát az idegen elem kb. 30%-a az egész szókészletnek s ezzel szemben 70% az eredeti magyar szavak és szólások száma.

A magyar szavak értelmét vagy a jelentés vagy az alak elváltoztatása teszi titkossá. A szó jelentésének módosítása gyakran meglepően ötletes, szellemes, valóságos játék a nyelvvel; pl. *aviatikus*, aki a levegőből él, *botos* a detektív, mert nem oldalfegyverrel jár, *csomótaszító* az asztalos, *emeletes zsaru* a lovasrendőr, *pacsírta* a csendőr, *házmester* az álkulcs, *karperec* a rabbilincs, *műszaki rajzoló* az ügyes zsebtolvaj, *rövidszivar* kistermetű ember, *szalámi verés*, *kiló* és *mázsa* a börtönben töltött hónap és év; igék: *csiszol* tanítja a tolvajságot, *csiszolódik* tanul, *becsmagolni valakit* belekeverni a bajba, *citerál fél*, *elkáposztázni* elfutni, *rajzolni*, *evezni* lopni, *horgászni*

nyitott ablakon keresztül lopni, *mázolni* verekedni, *nyaralni* küldték internálták, *zongorázni* ujjlenyomatot venni. Ez a jelentésmódosítás néha meglepő utakon jár, úgyhogy sok szó jelentésének a keletkezését nem is ismerhetjük fel. Ilyen ötletes, ugráló jelentésalakulásnak egyik példája, hogy az illemhely neve *retik* és *révai*; a *retik* a *retirád* tréfásan megcsonkított alakja, így hasonlóná lett a német *rettig* (retek) szóhoz, már pedig a budapesti helyi ötletesség tudja, hogy a mai Révay-uca azelőtt Retek-uca (Rettig-Gasse) volt, tehát kész a tréfás átugrás *retik*-ről *révaira*. Efféle jelentésugrálás hozta létre a közszájon forgó *nimolista* és *tutista* kifejezéseket. A *nímó*, a. m. nem, semmi, a német *niemand* elferdítése, ebből lett a gyakori *-ista* képzővel a *nimolista*, rövidítve *nista*. Ellenkezője a *tutista*, a gazdag, akinek mindene van, a francia *tout* szóból: *tuti* biztos, *tutira menni* biztosra menni; összefügg még az *adut*, *atu* kártyaműszóval is.

A tréfás és szellemes jelentésalakulásoknak számos példáját nyújtják a szólások: *bekapta a legyet* baj érte; *beszaladt a csíkom* jól kerestem; *beveszi a kefét* elhiszi amit mondanak; *falat állni*, *csinálni* a bűntársról a figyelmet elvonni; *fújni a kását* hortyogni; *huzatot kapott* eltűnt; *leadni a drótot* figyelmeztetni; *magához vágni* megtapogatni a zsebet; *mellre szívni* elhinni; *meszelve van* ki van tiltva a városból; *mu-zik! zenel!* vége van, menjünk! stb.

A szó titkossá tételének másik módja a szó alakjának elferdítése, megváltoztatása. Ebben a tekintetben is gyakran találkozunk a nyelv játsszi átalakításával. Különösen gyakori az idegen szavak tréfás, néha ötletes elferdítése a szó alakjának hasonlósága alapján. Így lesz az *adut*-ból *Adolf*, a pincérből (zahlkellner) *csálinger*, a ferblíjátékos neve *Ferkó*, a kabát (jakett) neve *jákó*, a szabó (kecske) *kecsag*, a

retikül (közszájon ridikül) *ritkó*, az iskola (schule) *sulaj*. Leggyakrabban a kicsinyítő *-i* képzővel alakul a szó új alakja, még pedig magyar és idegen szavakból egyaránt: *brili* gyémánt (v. ö. briliánt), *fenszti* (Fenster) ablak, *flüszi* (Flusspapier) cigaretta, *hári* (Haar) haj, *javcsi* javító intézet, *juti* jutalom, *klári* kloroform, *kricsmi* kocsmá, *lanyi* villanyos, *lityi* liter, *müksi* műhely, *siropi* (v. ö. paraplé) esernyő, *spíti* (Spital) kórház, *svári* (schwer) nehéz, *sveszti* (Schwester) nővér, *szini* színház, *szladi* szálloda, *szlangi* szalonna, *uszi* uszoda, *zaci* (Versatzamt) zálogház. A szónak másféle elferdítése szülte a *zimó* (mozi), *eménk* (mienk), *eték* (tietek) szavakat.

Kétségtelen, hogy sok ismeretlen eredetű szó is a jelentés vagy alak ilyenféle elferdítésének eredménye, de nincs mindig módunkban belelátni a keletkezés titkos műhelyébe.

Az idegen szavak legnagyobb része német szó; ez természetes is, mert hisz az a társadalmi osztály, amelyből a tolvajok és zsebmetszők legnagyobb része kikerül, Budapest külvárosainak még mindig németül beszélő lakosságával érintkezik. Továbbá a tolvajok és betörők foglalkozásával összefüggő mesterségek (lakatos, asztalos, szerelő) nyelve is tele van német szavakkal. Másrészt a szomszédos osztrák és német tolvajnyelv hatása is megfigyelhető ezeken a szavakon; különösen sok a német szó a hamiskártyások nyelvében. Ezekre a szavakra könnyen ráismer a szókincs eredete iránt érdeklődő olvasó.

A héber és zsidós német zsargon szavainak számát, mint már említettük, körülbelül 50-re tehetjük. Ezek részint a tolvajok és betörők között levő zsidók és a német tolvajnyelv útján kerültek bele. Vannak ezek között olyanok, melyeket a budapesti zsidózó köznyelv általánosan ismer, mint az *ajser*, *balbósz*, *bóher*, *gaj*, *haver*, *havrúsze*, *hóhem*, *mazli*, *miszem*

van, nekóma, tréfli stb. Ezek nem is titkos szavak, mert hisz mindenki csak a beszéd «színezésére» használja. Kevésbé ismert héber szavai a tolvajnyelvnek: *achrem* hátul, *bájesz* ház és ebből *bájesz din* törvényszéki épület, *besóherol* bezár, *hargenol* verekedik, *jájem* borraivaló, *jatt* kéz, *kajah* erős, *kovod sem* úriember, *majem* víz, *meló* munka, *melóbájesz* dologház, *mószér* besúgó, *sóher* szegény, *szóle* gazdag stb.

A cigány nyelvből átvett szavak száma nem sok: *balhé* zaj, *lárma*, *lopás*, *nagybalhé* főkapitányság, *basava* zene, *basaváz* muzsikál, *csaj* leány, *csávó* gyerek, *dadi* atya, *hadova* tolvajnyelv, *hadová* tolvajnyelven beszél, *lóve* pénz, *lugnyi* a tolvaj szertője, *manusz* ember, *piál* iszik, *piás* részeg, *pucija* ruha, *puri* cigány, *rajcsos*, *rajzos* zsebtolvaj (*raj* tolvaj; talán ebből származik, hogy *rajzol* a. m. lop), *roma* cigány, *ruhi* verés, *ruhizni* verekedni (tréfás kapcsolatban a magyar *ruha* szóval: *ruhát szakítani* verést kapni), *spi* kocsma. Lehet, hogy az előttünk ismeretlen eredetű szavak között van még néhány cigány szó. Más idegen nyelvből csak alig egy-két szó került bele a magyar tolvajnyelvbe. Tótból való a *bratyi*, *bratyiz*, *klapec*, *srác*; latin a *skriba*, *skribál*, francia, német közvetítéssel a *finesz* (furfang) s a sport nyelvéből átvett *favorit* (ügyes betörő). A régi magyar diáknyelv szava a *brúgó* kenyér s a népnyelvből való *gürcöl* és *retyerutya*.

Végül még rá akarok mutatni a tolvajnyelvnek egy érdekes sajátosságára, a szinonímák gazdagságára. Ugyanarra a fogalomra számos szava van; minél gyakoribb valamely fogalom, annál több szó van rá s ezeknek változatos használata nagyban hozzájárul a nyelv titkossá tételéhez. E füzet II. részében fogalmi csoportok szerint összeállított szógyűjtemények erre bőséges példával szolgálnak.

I.

A magyar tolvajnyelv szótára.*

A

abécézni: a börtönben jelekkel érintkezni, a zárka falán keresztül jelt adni

abdruckk: a kulcslyuk lenyomata (l. meisterstück)

abfindolni: összebeszélteni valamire, megbeszélteni valamit (pl. lopást, betörést)

abkauf: a hamiskártyás cin-kosa, aki szintén beül játszani

abrak: méreg

abslekk: a kártyát csúsztatni

abslekker: hamiskártyás, aki játék közben a kártyát csúsztatással kicseréli

abstecher: csavarhúzó

achrem: l. akrem

adahi: ő az!

Adolf: adu, atout (kártyában az atout)

afli: ablak (l. fenszti, nyitó)

agler: kocsis

ajser (ojser): gazdag, sok pénze van (l. fejes, tutista, flíser)

akrem: hátsó, hátul (l. achrem)

akremből: hátulról (l. achremből)

akremfickó: hátsózzseb, revolverzseb (l. achremfickó)

Alfonz: selyemfiú, akit a nők tartanak ki (l. strici, májer)

alma: nem (l. one, nimó, da repete, simon, fiatal)

alsóiroda (háb. u.): a fás vagy

* A címszó utáni rövidítések jelentése:

(háb.) = háború alatt

(háb. u. = háború után

(komm.) = kommunizmus alatt

(komm. u.) = kommunizmus után keletkezett.

szeneskovci alsó része, ahová
a lopott fát vagy szenet el-
rejtik

altedá: a hamisjátékhoz előre
összerakott kártyacsomag

alzó: egy (számnév)

ánclizni: huszonegyezni

andung: előérzet

András, Andris: rendőr

angol: kirakat, (l. englis)

angolkék: acél

angolratenni (komm.): megölni

angol táncos: mellfúró (páncél-
szekrény megfúrásához)

angyalbőr: katonaruha, egyen-
ruha

angyalföldi: rabló, utonálló

ansöllerolni: felöltözni

anzágotni: hazudni, nagyokat
mondani

ápolni (komm. u.): őrizni

aresz: zárka, börtöncella

átejteni: leitatni

átgraccolni: átmaszni

áthilirozni: kártyát kicserélni,
átcsempészni

átpasszolni: a zsákmányt át-
adni

aufsóherolni: felnyitni, felfe-
szíteni

aufsteig: szék

aufstószozni: a meglopandót
meglökni, hogy figyelmét
ezzel elvonják

aufsvendolni: pénzt felváltani

auslaviren: a meglopandó he-
lyet kiszemelni

auslavirer: a tolvajok közül
az, aki a meglopandó helyet
kiszemeli és kikémleli

auzor: kincs, értéktárgy

aviatikus: akinek nincs foglal-
kozása, a levegőből él (l.
járásbíró zrinyista)

az jön!: azzal adós maradok
(l. szopik)

B

bajesz: ház

bajeszdin: törvényszéki épület

bajuszos: macska

baizli: villamos

bakesz: baka, katona (l. slapic,
likasztó)

balbász: háziur

balek: járatlan, hiszékeny,
könnyelmű ember, áldozat,
akit könnyen be lehet csapni
(l. pali, veréb, spatz)

balhé: baj, láрма, zaj. Így ne-
vezik az elkövetett bűntényt
is (l. zri, móka, tűz)

balhét csinálni: lopást vagy betörést elkövetni, lármát csapni

balhézni: lármázni, kiabálni, zajt csapni

bal-spis: orgazda kocsmáros, aki a tolvajoknak rejtekhelyet ad

bambim: templom (l. jaske)

bár: álkulcs

báresz: pénz

baró: ostoba, buta (l. tahó, lüke, vices)

barzli: villamos

basava: zene, muzsika

basavázni: muzsikálni

bátorkodom: makk (szín a kártyában)

bāzi*: nagy (l. csuda)

bázli: villamos

bé: kettő

beadni a vizet: abbahagyni valamit, elküldeni valakit (l. bemondani a vizet)

becam: tojás

bécsi jószág: aranyóra láncsal
becsomagolni valakit: belekeverni valakit a bajba (l. bemártani)

bedönteni valakit: elhitetni valakivel

bedülni valakinek: elhinni valakinek

befirolni, befürolni: becsapni

begyulladni: megijedni

begyulladt: ijedős, félénk (l. gyulladós)

begyullasztani: megijeszteni

behalandzsázni: elferdített értelmetlen beszéddel tévútra vezetni

bekáfolni: berúgni

bekaj: rablógyilkos, rablógyilkosság

bekávézni (háb. u.): berúgni

bekapta a legyet: baj érte, elérte a baj (l. öt rossz)

bekeccsölni: bevinni

beköpní: elárulni (l. bemoszerolni, elvamzolni)

belinkelni: becsapni (l. befirolni, befürolni)

belső: a szív

bemártani: belekeverni valakit a bajba, rosszat mondani valakiről (l. becsomagolni)

bemászó: tolvaj, aki ablakon, kerítésen át mászik be a meglopandó helyre

bemondani a vizet: abbahagyni valamit, elküldeni valakit (l. beadni a vizet)

* Így ejtendő ki: baazi

- bemoszerolni:** besúgni, elárulni
 (l. elvamzolni, beköpní)
benne lenni: részesnek lenni
 valamiben
benne vagy!: részes vagy! (va-
 lami bűntényben vagy zsák-
 mányban)
bepiálni: berúgni
Berci: esetlen, málészájú (l.
 nikhaj, jabranc, sekerc, sliff)
beregő: csengő
berezelni: megijedni
besikerálni: berúgni
besittolni: bevinni a rendőr-
 ségre
be van sítolva: fogságban
 van
besóherolni: bezárni, lelaka-
 tolni
besóherolt: bezárt, lelakatolt
beszaladt a csíkom: jól keres-
 tem, jól ment a dolgom
beszliácsolni: beismerni (l. el-
 köpní)
betangózni: berúgni
betropálni: megijedni
betyár bútor (háb.): a cók-mók
 (l. hubelevanc, retyerutya)
bevenni a kefét: elhinni
bezenkolni: betörni
biboldó: zsidó
biller: kutya (l. blöki, morgó)
- birbli:** pánik, tülekedés, tömeg
 (l. geruder)
blattista: a hamiskártyás cinko-
 sa, aki szintén leül játszani
bláz: cigaretta
blechelni: fizetni
bleib: gyufa
bliccelni: fizetés elől meg-
 szökni
blöki: kutya (l. biller, morgó)
bóher: paraszt (l. búger, prosztó,
 bugó, mucsai, búkkfagatyás)
bokhalós (háb.): éhes (l. flamós)
bolond bútor (háb.): hátizsák,
 katonai felszerelés
boltra menni: lopásra menni
boszhart: hús
botos: polgári rendőr, detektív
bökni: megkéselni
bökő: kés
bőr: nő
bőrbajos: gyáva, félti a bőrét
bőrfejú: tűzoltó
börgő: konflis, egyfogatú (l.
 glaccs)
brachis: erőszakos, verekedő,
 bicskás (l. leffes, bruszto)
bratyí: barát (l. hapsi)
bratyizni: barátkozni, bizal-
 maskodni (l. komázni)
bratyó: báty, idősebb fítestvéri
bré: kalap

bremzer : feszítővas
brenccsalinger : főpincér
brennelve van : ki van fizetve
brenner lenni : megérteni
brennöltni : fizetni
brenner Pali : akit nehéz meg-
 lopni
brili : gyémánt (l. brüller, csill.)
bringa : bicikli
brotziecer : kibic, aki maga
 nem játszik, de a játékosok
 kártyáira tétet rak
brúgó : kenyér
brusztolni : kikezdeni, vere-
 kedni
brusztos : kötekedő, verekedő
 (l. brachis, leffes)
brutál : kilences (sláger a
 bakkaratjátékban)
brüller : gyémánt, briliáns
 (l. brili, csill.)

buduc : apróság, értéktelen
 holmi
buga : csomag (l. ferstutz)
búgázás : alkalmi lopás, piaci
 lopás
bugázni : lopni (alkalmi lopás,
 nem hivatásszerű)
buger, bugó : paraszt (l. bóher,
 mucsai, bükkfa-gatyás)
bukni : rendőrségre kerülni (l.
 lebukni)
bukva van : börtönben van
bukszni : nadrág
bunyó : verés
bunyót kapni : verést kapni
bunyózni : verni, verekedni
búr : tízkoronás
burkolni : enni
bükk : ezüst forint
bükkfagatyás : paraszt (l.
 boher, bugó, buger, mucsai)

C

cafka : utcai nő, kéjnő
cafkarajzoló : zsebtolvajnő
cafkarajzos : zsebtolvajnő
cafkaágó : specialista zsebtol-
 vaj, aki csak nőket lop meg,
 főként ridikülből lop
cájg (ceig) : aranyóra
cápa : vén, csunya, házsártos nő
ceig (cájg) : aranyóra

chochem : (l. hohem)
cidri : hideg
cidrizni : fázni
cinger : telefon (l. cvink)
cink : jel
cinkelni : megjelölni
cinkelt : jelzett (rendszerint
 kártya)
cinket adni : értesítést adni (l.

leadni a drótot, sztrillázni,
trillázni)
cinket kapni: értesítést kapni
(l. drótot kapni)
cirkler: börtönőr
cirkli: a cellaajtó figyelőlyuka
citerál: fél (l. trémáz, sztrémál
begyullad)

citerálni: félni (l. drasálni)
cupf a .jattba!: kapd föl!
Vedd a kezedbe!
cupfolni*: lopni
cvikker: hóhér (l. talián)
cvink: telefon (l. cinger)
cvinkelni: telefonálni

Cs

csá: öt
csacsi víz: ásványvíz
csaj: leány
csákmákló: detektívfőnök,
magasabb rangú detektív
csakó: tizkoronás
csalé: tizfilléres (nikkel)
csáléra ment: nem sikerült (l.
plühre esni, lecsúszni)
csálinger: pincér
csámalér: ötven
csapni: lopni
csaklizni: lopni
csari: vásárcsarnok
csávó: fiu
csázé: korona
cseherli: kocsmá
csehó: kávémérés
csikk: cigaretta vagy szivar-
vég
csikos ruha: verés

csill (csili): gyémánt, briliáns
(l. brüller, brili)
csillagvizsgáló: bandzsa,
kancsal
csinálj falat!: vondd el a fi-
gyelmét! (míg meglopom)
csingó: csendő
csirke korzó: a József-körutat
nevezik így
csiszolni: tanítani a tolvajmes-
terségre (l. okosítani)
csiszolódni: tanulni a tolvaj-
mesterséget (l. okosodni)
csiszolt: ügyes, ravasz, kita-
nult tolvaj (l. hohem)
csiszolt fiú: a tolvajvilághoz
tartozik
csiszolt freier: nem tolvaj, de
minden hájjal megkent em-
ber, aki jól ismeri a tolvajvi-
lágot (l. hohemipsze)

* Cupfolni szó mindig azt jelenti: valamiből lopni, tehát nem az egészet,
csak egy részt belőle.

csókos Kristóf: tök nyolcas (a kártyában)

csolnakos: piros nyolcas (a kártyában)

csomótasztó: asztalos

csónak: gőzhajó

csórni (csórolni): lopni

csoró ipsisze (komm.): szegény

da: négy

dadi: atya

dáhorog: álkulos

dámalér: negyven

dár, dardli: tolvajkulos, álkulos

da repete!: semmi! (l. nimó, alma, simon, fiatal)

darizni: kérni, elkérni, kúnyerálni

dázé: ezüst tál vagy tálca

Deák: ász, disznó (a kártyában)

degesz: vastag pénztárca, amelyikben sok pénz van

delles: ajtó (l. döli)

déli nyitó: kirakattolvaj

demulálni: megverni

dilis: bolond, bolondos, beszámíthatatlan (l. lüke)

dilizni: bolondnak tettetni magát

ember (lesajnáló kifejezés, mint pl. szerencsétlen flótás)

csőr: száj

csuda: sok, nagy (l. bāzi)

csuka: cipő

csurblaj: tánciskola (l. surblaj)

csurblizni: táncolni (l. surblizni)

D

diró: lakás (l. kégli)

disznó: szerencse

disznója van: szerencséje van

disznózik: folyton nyer (a kártyán)

ditrich: álkulos

dohány: pénz

doktor: vörös (szín a kártyában)

doli: nő

dolman: akasztófa

dosztig vagyok: elegendem van, unom már (l. miszem van)

döfi: kenyér

döli: ajtó (l. dellas)

dönteni: elhíttetni

dörgés*: járás, cselekvés, teendő

dörgölni: verni, megverni

dörrenteni: lopni

* Ilyen kifejezésekben: ismeri a dörgést, arra van a dörgés.)

dragacsírolni: kibicelés köz-
 ben lopni
 dragacsoló: tolvaj kibic
 drasálni: félni (l. citerálni)
 drevi: fa (élőfa vagy tüzelő-
 fa)
 drimó: verkli
 drimós: verklis
 drót: értesítés
 drótos: hírszerző, hírvivő
 drótot kapni: értesítést kapni,
 megtudni (l. cinket kapni)
 drum: nagy
 dugálni: énekelni
 dugó: kistermetű, alacsonyö-
 vésű (l. rövid szivar)

dukaj: dohány
 duli: iskola (l. sulaj)
 dülni: elhinni
 дума: beszéd, hazugság, fe-
 csegés
 дума bankot adni: sokat és
 nagyokat hazudni
 dumálni: beszélni, hazudni
 duneg: viasz (amivel a kulcs-
 lenyomatot csinálják)
 duplarollni: fiakker, kétfogatú
 kocsi
 durrancs: rendőr
 durrantani: lopni
 durmolni: aludni (l. szundizni,
 szlovelni)

E

ef?: jó? (csak kérdés)
 égetni: fizetni
 égetve van: ki van fizetve
 egyesjász: (komm. u.) egyfo-
 gatú teherkocsi
 ehez komálj!: ide nézz! ehez
 szólj! (l. ezt faggyuzd meg)
 éhes kuksi: kisforgalmú vásár,
 amelyiken kevés lopni való
 van
 einsteigolni: behatolni, be-
 szállni
 einzenkolni: betörni
 elgrattolni: elfutni

elhokkolni: a kártyát eltüntetni
 elkáposztázni: elfutni
 elkeccselni (elkeccsölni): el-
 vinni
 elknasszolni: elítélni
 elködni: elárulni, megvallani
 (l. beszliácsolni)
 elkrantolni: elfutni
 elliftelni: u. a.
 elmakézni: (elmakizni) eldugni
 (l. elrollózni)
 elmárázni: megverni
 elmárolni: u. a.
 elmuftolni: elköltözni

elpasszolni: eladni
 elpaterolni: elküldeni valakit,
 megszabadulni valakitól (l.
 paterolni)
 elpiálni: elinni
 elrollozni: eldugni l. elma-
 elsímlizni: elfutni [kézni
 elszliácsolni: elárulni, elfe-
 csegni (l. elköpní)
 eltiplizni: elesni (l. tiplizni)
 elvamzolni: elárulni, besügni
 ember: száz
 emeletes zsaru: lovasrendőr
 eménk: a miénk
 englis: kirakat (l. angol)

epl dever! ne beszélj! (hall-
 gass! l. laf., nyivó)
 epret szedni: kártyán nyerni
 erdőbe küldeni, erdőbe vinni
 elhítenni, tévútra vezetni
 erdőzni: becsapni, (tévútra
 vezetni)
 eték: az övök
 evezni*: lopni (csak zsebtolvaj-
 lásra mondják)
 evező: kéz
 evezős: zsebtolvaj
 ezt faggyúzd meg: ide nézz!
 ehhez szólj! (l. ehhez komálj)
 exportör: nemzetközi tolvaj

F

fácán: úri nő
 faggyúzni: megítélni, megbí-
 rálni
 fakukac: a fatelep alkalma-
 zottja, aki a szállítmányt
 ellenőrzi
 falat állni, falazni: bűntársról
 a figyelmet elvonni
 falazó: a tolvaj segítőtársa, aki
 a figyelmet magára vonja
 (l. kőműves)
 falhoz állítani: becsapni
 fallmacher: a hamiskártyások

társa, aki az áldozatoknak
 kedvet csinál a játékhoz
 fal mellett: óvatosan
 fal munka: nem komoly dolog
 falra menni: lépre menni
 faszolni: (háb.) kapni (járandó-
 ságot megkapni)
 fatig: aki elveszítette minden
 pénzét, nincs egy krajcárja
 sem
 fatig vagyok!: nincs egy kraj-
 cárom sem!
 favorit: ügyes betörő

* Evezni tulajdonképpen azt a műveletet jelenti, mikor a zsebtolvaj a két
 ujjával kihúzza a zsebből a zsákmányt.

fázni: félni (l. citerázni, trémázni, begyulladni)
fázós: félénk, gyáva (l. begyulladt)
fechtolni: koldulni, kéregetni
fecni: ezerkoronás bankjegy
federhändler: más bandához tartozó tolvaj
fejes: szép, jó, gazdag, mindene megvan (l. flíszér)
fejes vagyok!: úr vagyok!
fejni: pénzt kicsikarni (pumpolni) (l. vágni, megvágni)
fekete: megégetett szövétnek, melyre szikrát csíholnak, hogy izzásba jöjjön. (Ez a börtönöngyűjtő.)
fekete kuksi: vásár, amelyiken sok csendőr van
feketén (csinálni valamit): a börtönszabályok kijátszásával csinálni valamit
fekete szí, kszí: a börtönbe vagy börtönből csempészett levél
félangolra tenni: (komm.) megverni
felfarcolni: felvágni, felgombolni (a mellényt)
felírhat sz egy bummerlit: nem kap sz érte semmit, nem ér semmit

felkomálni, felplankolni: felismerni
felső: emelet
felsőgaléria: a meggazdagodott tolvajok, akik abbahagyták a tolvajlást (l. nauzer)
felsőherolni: felfeszíteni
felsőhé: ügyesség
felspanolni: ugratni, felhúzni valakit
feltörni: meggazdagodni, pénzhez jutni
feltört: meggazdagodott, jóra fordult a sorsa
felzenkolni: feltörni
fenszti: ablak (l. afti, nyitó)
ferkó: ferbli játékos
ferstutz csomag (l. buga)
fiatal: nem igaz, nem hiszem (l. ilyen fiatal)
fickó: zseb (l. fur)
fices (háb): ezerkoronás bankjegy
fidis: kacér, csapodár
fidis tyúk: csapodár nő, akinek több szeretője van
fidizni: kacérkodni, szerelmeskedni
fiduc: csapodár, hűtlen
fiduckodni: szeretőt cserben hagyni
finesz: fuffang

fineszes: furfangos
 firolni (fürolni): becsapni, az
 áldozatot szóval tartani
 fissőlni: fogni
 flamó: éhség
 flamós: éhes
 flamózni: éhezni
 flangálni (flangirozni): hen-
 cegni, begyeskedni
 flé: trükk, a rászedés módja
 fléglizni (flédlizni): hamiskár-
 tyázni
 flepni (flekni): igazolvány
 flemm: pofon
 flenzelni: zálogcédulával csalni
 flenzer: zálogcédulacsalo
 fliszelni: behízelegni
 fliszer: szép, jó, gazdag (l. fejes)
 fló: hamiskártyás
 flótázni: hamiskártyázni
 flüsz: cigarettapapír
 foci: futballapda
 focizni: futbalozni
 főcsóró: főpincér
 fogpiszkáló: ráspoly
 főhé: főkapitányság
 font*: nap (hány napra ítélték)
 főzni: udvarolni, rábeszélni (l.
 megfőzni)
 főzőcskét játszani: udvarolni,
 hazudni, szóval tartani

frakk: adósság (vendéglőben
 vagy kocsmában)
 franka: mező, erdő
 franka mári: állásnélküli cse-
 lédleány
 franka tyúk: csavargónő, titkos
 kéjő
 frankázni: csavarogni
 frankó: szabadon, nyíltan, aka-
 dály nélkül nincs bűne, nem
 tudnak rábizonyítani
 freier: úri ember, nem a tolvaj-
 világhoz tartozó, a meglo-
 pandó áldozat
 frim: ezerkoronás bankjegy
 fűjni: lopni
 fűjni a kását: aludni, hortyogni
 fuksz (fuchs): arany (l. róka)
 fukszfog: aranyfog
 fukszos: ékszerész
 fukszstrang: aranylánc
 fukszstrengli: u. a.
 fuksztacni: arany cigaretta-
 tárca
 füles: ló
 fúr: zseb (l. fickó)
 fürolni (firolni): becsapni, az
 áldozatot szóval tartani
 furulyázni: ujjakkal jelt adni
 fuvarozni: keríteni (nőt elke-
 ríteni)

* Pl. 10 fontot ültem = 10 napot ültem.

G, Gy

- gábli: a mutató és középső
ujj (amivel a zsebtolvaj a
tárcát a zsebből kiemeli)
- gagyi: gyűrű
- gagyista*: gyűrűdobó
- gaj: keresztény
- gajdesz (komm.): halál
- gajdeszba küldeni: (komm.)
megölni
- gajmó: pipa
- gajmozni: pipálni
- gajzi: golyó (amivel a gyerme-
kek az utcán játszanak)
- galéria, gamerilla: tolvajbanda
(l. havrúsze)
- gardes: kocsi (l. pergő, ropogó)
- gatlí: kés
- gazsi: vas
- geki: bot
- gelb: sárgaréz
- gerenda: gyufa
- geruder: zavar, láрма, kiabá-
lás (l. zri, balhé, birbli)
- gi: három
- gift: pálinka
- gifthallí: pálinkamérés
- gimalér: harminc
- gimó: cigarettavég (l. stimfli)
- gingi: pálinka
- glaccs: konflis (l. börgő)
- glézás: üveggolyó
- glück: tők (szín a kártyában)
- gödör: pincekocsmá
- gole: tolvajtáska, szerszám-
táska
- gólesz: baj
- góleszban van: bajban van
- gombolós: télikabát
- góré: tulajdones, bérlő
- gőzben van: nagy munkában
van
- graccolni: mászni
- grand: krajcár
- grantner: betegséget, vakságot
szinlelő koldús
- grattolni: futni
- greciz: göndör
- gri: bíró
- grim: törvénytörő
- grimbusz: láрма, mulatság
- gripis: mérges (muris, murgás,
zabos)
- groszdeutsch: nagy álkulcs
- gruber: ásó
- grund: beépítetlen telek, játszó-
tér
- guba: pénz, a rendelkezésre
álló készpénz

* A gagyista rézgyűrűt dob el az utcán és lesbe áll, hogy ki találja meg.
Akkor odamegy és hallgatási díj fejében pénzt követel.

guberálni : kitenni a tétet, megmutatni

gugyi : kábító ital (l. raval)

gugyista : tolvaj, aki kábító-ital segítségével lop (l. klárista)

gürcölni : nehéz testi munkát végezni (l. rakkolni)

gurítani : hazudni

gyalogsági memphys (háb.) : „dráma“ cigaretta

gyertyázni : nézni, az utcán

vigyázni, míg a többi betörő benn dolgozik

gyertyázó : a betörők társa, aki az utcán vigyáz, amíg társai benn dolgoznak

gyökér : kihasználható, becsapható ember (l. vureni)

gyula (háb.) : civil ember

gyulladni : félni (begyulladni, fázni, tremázni)

gyulladás : ijedős, félénk (l. begyulladt)

H

hadács : besúgó, a rendőrség fizetett besúgója

háder : kártya

haderozni : kártyázni

hadova : tolvajnyelv

hadova bank : a hamiskártyás bankja (pl. 21-es, ferbli, makaó-bank)

hadoválni : tolvajnyelven beszélni, hazudni

hadovát komálni : a tolvajnyelvet ismerni

haflizni : felgombolni, kigombolni

hajlem : kórház (l. spiti)

hajs (hajz) : nadrág

hajtani valakit* : keresni, üldözni valakit

hakni (háb.) : záróra utáni titkos mulatóhely

halandzsa : elferdített beszéd, aminek semmi értelme sincs

halandzsázni : elferdítetten, értelmetlenül beszélni

halef : kés

halefolni : késelni

halott Pali : akit könnyű meghalózni : enni [lopni]

handzsa : kés

hang nélkül : fekete szemüveg

hantálni : beszélni, hazudni, udvarolni

* Pl. : A dillis Lajit hajtják a hekusok. = A dillis Lajit keresik a detektívek.

happolni : lopni
hapsi : barát (l. bratyi)
hargenolni : verekedni
hári : haj
háring : szidás
hatszázra küldeni (háb. u.) :
 megölni
haupter : általános álkulcs
hauzer : jó útra tért tolvaj
hauzmeister : álkulcs
haver : társ, bűntárs, barát
havrusze : tolvajbanda (l. gamerilla, galéria)
hazaküldeni (komm.) : megölni
hazer : amit nem lehet tagadni, amihez veszélyes hozzáfogni
hazer munka : amihez veszélyes hozzáfogni, veszélyes betörés vagy lopás
hazerra bukni : tetten éretni (l. hazer, tréfli)
hazerom van : rossz előérzetem van
hazer tréfli : tetten érve, rajta csípve
házi melós : a foglyok közül az, aki a börtön házi munkáira (söprés, takarítás stb.) van kirendelve
házmester : három deci bor, két deci vízzel
házmester : álkulcs

hé : rendőr, detektív, rendőrség
hébe : kerületi kapitányság
héder : cella, zárka, szoba
héderhipis : cellamotozás
héderszóre : cellafelügyelő
heft : orr
hekus : detektív
hell : lámpa
helni : világosság (l. nejre)
henker : tisztí aranylánc, lógólánc
henger : fénykép (a bűnügyi nyilvántartás fényképe)
herr doktor : király (a kártyában)
heszt! : vigyázz! (l. sztrüll)
hidegre tenni (háb.) : megölni
hilirozni : kártyát csúsztatni, kártyát kicserélni
hilozó : hamiskártyás, aki játék közben a kártyát csúsztatással kicseréli
hipis : motozás, házkutatás
hipiselni : motozni, kikutatni, házkutatást tartani
hirig : verekedés
hirigelni : verni, verekedni
hóchstapler : úri szélhámos
hoger : fokos, balta
hóhem (chochem) : ravasz, okos, ügyes

hóhemcupfer (chochemcupfer):

nagyon ügyes tolvaj

hóhemfiú (chochemfiu): tolvaj

(l. okos fiú)

hóhem ipsze (chochemipsze):

aki nem tolvaj, de azért nagyon jól ismeri a tolvajvilágot (l. csiszolt freier)

hóhem nyelv (chochemnyelv):

tolvajnyelv (l. link hadova)

hohemül komálni: érteni a tolvajnyelvet (l. hadovát komálni)

hokkolni: a kártyát elrejtteni

hólyag: ostoba, buta, ügyetlen

(l. kaffer)

honepik: akit nem lehet megcsalni

horgász: tolvaj, aki a nyitott ablakon keresztül lop

horgászni: nyitott ablakon keresztül lopni

hosszú lépés: egy deci bor,

két deci vízzel

hozomány: a börtönbe be-

csempészett csomag

hubelevanc: a cókók (l. bol-

londbútor, retyerutya)

hulemász: vakmerő

hund: lakat

húr: fűrész

huszárrostélyos (háb.): pirított

kenyér, zsírban sült kenyér

huszonnyolcas: ravasz, csaló

huszonnyolcra fogni (venni):

becsapni, megcsalni

huszonnyolcra utazni: Mis-

kolcra utazni

huzatot kapott: eltűnt, feltű-

nés nélkül távozott

I

iberadó (überadó): a zsebtol-

vaj társa, aki a zsákmányt

a többi társnak nyomban

tovább adja

iberolni (überolni): átadni (a

zsákmányt)

illem: tolongás

ilyen öreg!: jó! nagyon jó!

ilyen fiatal!: nem igaz, nem hiszem (l. fiatal)

ipsze: nem a tolvajvilághoz

tartozó ember, az illető

iroda: a szenes és fászkocsi-

nak deszkával elválasztott

előrésze, ahová a lopott fát

vagy szenet elrejtik

J

jabranc: jelentéktelen, senki
ember (l. nikhaj, Berci, se-
ker, sliff)

jajem: borraivaló

jakab: hús (a huszonegyes
játékban)

jaki: bordélyház (l. kéro)

jakó: kabát

jakumó: tengerész, matróz

jantek: ember, férfi

japán szájré: olyan lopott
holmi, amelyiket a tulajdo-
nosa könnyen felismerhet

járáshiró (komm. u.): akinek
nincs foglalkozása, „birja“ a
járást (l. aviatikus)

jaske: templom (l. bambin)

jassz: csirkefogó, a pesti apacs-
típus általános elnevezése

jasszkali: csavargóleány

jasszoskodni: hencegni, kikez-

jatt: (jatty) a kéz [deni]

jattbek: keztyű

jattsóker: kézi feszítővas

javcsi: javítóintézet

jergel: tolonec

jergli: tolonecház, börtön

jíder: húszkoronás bankjegy

jóreggelt kívánni: lakásba be-
surranni

jóreggelt kívánuó: besurrano
tolvaj

jöhet: kilences (a kártyában)

juti: jutalom, borraivaló

K

kaffa: — kávéház

kaffer: ügyetlen, ostoba (l.
hólyag)

kaftlizni: gombolni, kigom-
bolni

kaja: étel

kajah, kajahos: erős, bátor,
vakmerő, elszánt

kajálni (kajolni): enni

kajapia: evés-ivás, multság,
dínom-dánom

kajolni (kajálni): enni

kaller: gyűrű, karika, réz-
karika

kali: leány

kaló: fekete

kamakuré: közönséges

kamel, kamelni: szeretni

kamelós: szerelmes (l. Pista)

kampec: vége van, meghalt

kampó: korona

kanász: rendőr

kant: kés

kantlizni: késelni

kapcarajzos*: kezdő, gyáva,
 ügyetlen tolvaj
 kapdova: razzia
 kapdoválni: elfogni, elvenni
 káposzta: futás
 káposztáskocsi: rabszállító ko-
 csi
 káposztázni: futni, menekülni
 kapszolkás: a tolvajtanya ház-
 mestere
 karré: tál, tányér
 karperec: rabbilincs
 karvaly: pincérnő
 kaserolni: menteni, mentetetni
 valakit
 kasza: kés
 kecsaj: szabó
 keccsölni: vinni, elvinni
 kefe: hazugság
 kefelizni: fizetés elől meg-
 szökni, kevesebbet fizetni az
 elfogyasztottnál
 kefét bevenni: elhinni a hazug-
 ságot
 kégli: lakás, tolvajtanya (l. díró)
 kéményszámoló: tolvaj, aki a
 kéményben lévő húsneműt
 lopja el
 kenni: ütni, verni
 kérő: bordélyház (l. jaki, zárda,
 kuffergyár)

kész vagyok!: nincs egy kraj-
 cárom sem! (l. fatig)
 kettősjassz (komm. u.): két-
 fogatú teherkocsi
 ketyegő: óra
 kéz: rendőr
 kiakasztani: a mérleget hamis
 mázsáláshoz előkészíteni
 kiba: kéjű, utcai nő
 kiberer: detektív
 kibli: kötél, szíj, amivel a rabo-
 kat megkötözik
 kiblizni: megkötözni
 kicsinálni (háb.): megölni
 kicsiszolódni: kitanulni a tol-
 vajmesterséget (l. kiműve-
 lődni)
 kiguberálni: kitenni a tétet,
 megmutatni
 kígyó: öv
 kikaserolni valakit: kimenteni
 valakit
 kiköhhögni: elmondani, kife-
 csegni
 ki lett: elfogták
 kiló*: hónap (hány hónapra
 ítélték)
 kilózni: bort inni
 kilyukasztani: belelőni, lelőni
 kimli: tetű (l. zsuh)
 kimlis: tetves

* kapcarajzos = aki értékesebb holmit nem tud vagy nem mer lopni.

** Pl. 10 kilót nyomtam = 10 hónapot ütem.

kiművelődni: kitanulni a tolvaj-
 mesterséget (l. kicsiszolódni)
 kirúgni valakire: haragudni
 valakire
 kiszaszerolni: kikémleni a
 lopásra alkalmas helyet
 kiszek: keserű, savanyú, rossz
 kiszni pakkolni: nagyokat
 hazudni
 kiűt a tűz!: baj van! kiderült
 a dolog!
 kívágni: kidobni
 ki vagyok: nincs pénzem
 ki vagyok mint a liba!: egyet-
 len krajcárom sincs!
 kivurenizni: kihasználni, ki-
 szipolyozni
 klajsz (kleisz): ezüst
 klajszstrang: ezüstitűlánc
 klajszstrengli: u. a.
 klajsztaeni: ezüst cigarettá-
 tárca
 Klári: kloroform
 klárista: rabló, aki áldozatát
 kloroformmal kábítja el (l.
 gügyista)
 klapac: fiú, kisgyermek (l. srác,
 krapek)
 klassz: jó! szép! (l. kóser)
 kleisz (klajsz): ezüst
 klenkner: bénaságot színlelő
 koldus

klímelni: pénzért kibicelni
 klimer: aki pénzért kibicel, a
 nyerő játékosól pénzt kér
 klingli: ajtókilincs
 knassz: ítélet (a bíróság ítélete)
 knasszolni: elítél
 kneiszolni: kinyomozni, kifür-
 készni, szaglászni
 kobak: a fej (l. kókusz, titi, séró)
 kóbi: hús
 kohány: cigány (l. roma, puri)
 kókusz: a fej (l. kobak, titi,
 séró)
 kolerás: tökrészeg, öntudatlan
 kóli: hazugság
 kólizni: hazudni
 komálni: ismerni, nézni, fi-
 gyelni
 komálni a link hadovát: érten
 a tolvajnyelvet
 komázni: bizalmaskodni (l. bra-
 tyizni)
 komédiás: csaló
 komédiázni: csalni
 kón: mérleg, tizedes mérleg
 kopka: szerencsejáték
 koporsószög: „magyar“ ciga-
 retta
 kordé: rabszállítókosci
 korpa: pénz
 kóser!: jó! szép! nem gyana-
 kodnak (l. klassz)

kostoló : tanú
koszvakaró : borbély
kozeleff : huszonegy (a huszonegyes játékban)
kovaleves : aprópénz
kovod sem : úri ember ; tiszteltreméltó ember (l. princ)
kozák : hamiskártyás
köhögni : beszélni, vallani
kőműves : aki az áldozat figyelmét magára vonja (l. falazó)
köpni : vallani, beismerni
körte !* : (komm. u.) : a vendég kevesebbfizetnivalótmondbe
körtézni : a fizetésnél kevesebbet bemondani
kötőfék : óralánc
kracher : pisztoly, lőfegyver
kráholc : borotva
krahós : púpos
krapek : fiú, kis gyermek (l. srác, klapec)

kraut : futás
krautolni : futni
krebsz : tót ember (l. tutajos)
kricsmi : kocsmá
krikedli : kampósbot
krim : törvényszéki fogház
krumkopf : fesztővas
krumplivirág (háb.) : csillag
kszi (szi), kszivedli (szivedli) : levél
kuffergyar : bordélyház (l. kéro, jaki, zárda)
kufferos : nagyszájú, hencegő
kuki : cukor
kuksi : vásár
kulafickó : hátsózseb, revolverzseb
kulesz : automobil
kuruc : kéjné
kutlövíc : szálloda (l. szladi)
kutya : lakat
kutyangrató : lakatfeszítő vas

L

lacizni (latyizni) : szerelmeskedni
ladány : felső a kártyában
láda : pakli dohány
ládát pakkolni : nagyokat hazudni
laf! : hallgass !

lajla : szekrény, fiók
lakat : a mérleg tengelyének sulykja, melyet eltolnak, hogy a mérleg hamisan mutasson
langelő : tiltott szerencsejáték
lanyí : villamos

* A pincér így figyelmezteti a főpincért, hogy a vendég enni akar.

- lapát: a kéz
 lassu: ökör, tehén
 lássuk csak!: tízes (a kártyában)
 laszti: lapda, futball lapda
 latyizni (lacizni): szerelmeskedni
 lavirozni: körülnézni, kikémlelni, kifürkészni
 lavirozó: a tolvajok, betörők bűntársa, aki a lopásra alkalmas helyet kikémleli
 Laudon: felső (a kártyában)
 lauolni, laholni: nevetni
 lé: pénz
 leadni a drótot: értesíteni, figyelmeztetni (l. cinket adni, trillázni)
 lecupfolni: aranyláncot, nyakláncot lecsípni
 lecsuszni valamiről: nem sikerült valami (l. plültre esni, csáléra ment)
 leégni: minden pénzét elveszíti
 lefagyni: u. a. [teni]
 leffes: bátor, vakmerő, kötekedő
 leffeskedni: hencegni, kötekedni, kikezdeni
 left: erős izom (muskli)
 lehengerelni: lefényképezni (a bűnügyi nyilvántartás számára)
 leesik valami: keresni valamit (pénzt)
 leim: ingyen, hitelbe, biztosra, amiért nem kell fizetni
 leim melő: könnyű, biztos, veszélytelen munka
 leimre bukni: nem sikerült bűnön tettenéretni (l. plültre bukni)
 leimre knasszoltak: ártatlanul ítélték el
 lekapcsolni, lekapni: elfogni
 lekaszálni: leszúrni
 leköpő: zsebtolvaj, aki a villamoson leköpi a kiszemelt áldozatot, bocsánatot kér, segít letörölni és közben meglopja
 lenovné: holdvilág
 lenzőlni: amerikázni, a dolgozást mímelni
 lepedő: százkoronás bankjegy
 lepleffelni: megszegyeníteni, leleplezni (l. pleffelni)
 lesmirelni valakit: megfigyelni, követni valakit
 lész!: fuss! menekülj!
 letejelni: alaposan megfizetni
 letörni: minden pénzét elveszíteni
 leves: pénz
 lézus: az ujság

libázni (linázni) (háb.): fa-
vagy szénszállítmányt meg-
dézsmálni (l. meglibázni)

lichtfürolni: becsapni

liftelni: futni

likasztó: katona (j. bakesz,
slapic)

lilázni: kártyázni

linázni (libázni) (háb.): fa-
vagy szénszállítmányt meg-
dézsmálni (l. meglinázni)

link: ál, hamis, hazug

link balhé: szándékosan fel-
idézett zavar, botrány, hogy
közben lopni lehessen, vagy
hogy a tolvaj a zavarban
elmenekülhessen (l. link zri)

link ember: megbízhatatlan
ember, nem komoly ember

linkersem (linksem): álnév

link flepni: hamis igazolvány

link hadova: tolvajnyelv (l.
hohemnyelv)

linkóci: megbízhatatlan, nem
szavahihető, széllel bélelt
ember

linksem (linkersem): álnév

linkstapler: aki hamis írások-
kal könyöradományokat
gyűjt

link zri: l. link balhé

linzi: kicsi (l. piti)

lityi: liter

lizi: kétliteres korsó sör

lizi: a nap

lizsé: a Városliget (l. stadi)

lobogó: zsebkendő

lódítani: hazudni

lógépész: csaló lókupec, aki
izgatószerekkel tetszető-
sebbé teszi a lovakat

lógni: futni, szaladni, mene-
külni

lógó: fülbevaló

Lonyai: huszkoronás bankjegy

lovás: piros hetes (a kártyá-
ban)

lővé: pénz

lugnyi: a tolvaj szeretője

lücke: bolond (l. dilis)

lulke: pipa

lulkizni: pipázni

M

machlajka: zavar, botrány (l.
zri, balhé)

mackó: pénzszekevény

macska*: leány (villamos el-
lenőr)

mafta (háb. u.): benzin

* macskának nevezik a zsebtolvajok a villamosellenőrt

magához vágni*: megtapogatni
a zsebet (a zseb tulajdonosa)
maga jön!: hetes (a kártyá-
ban)

májem: víz (l. napsa)

májemben hagyni: cserben
hagyni (l. vízben hagyni)

májer: selyemfű, akit a nők
tartanak ki (l. strici, Alfonz)

majgi: majom

majomparádé: frakk, estélyi
ruha

makaj: rejtékhely

makesoválni (mancsoválni):

kezeket összekötözni

makéban van: el van dugva
(l. rollóban van)

makerázni: beszélni, hazudni

makézni (makizni): eldugni
(l. elmakézni)

makir: szakértő

malér: tíz

malmos: szélhámos

malmozni: becsapni, szélhá-
moskodni, az átjáróház má-
sik kapuján kiszökni (l. meg-
malmozni)

mancs: a kéz

mángorolni: verni, megverni

mann: százkoronás bankjegy

mantin: kasszirnő

manusz: ember

márazni: megverni

marci: kenyér

marhecer: vasúti tolvaj, utazó
tolvaj

marhecolni*: futás közben
lopni

marhez: fehérnemű

mari: a hold

mári: cselédleány

márimóka: cselédlopás, hamis
könyvvvel beállni lopás cél-
jából

Marokkóba utazni: börtönbe
jutni

maszlag: hazugság

maszlagolni: hazudni

matér (matír): pénztárca

mátos: részeg

matróz: tolvaj

Mauthner szálló: a szabad ég
alatt, a fűvön

mazamat: pénzszekrény

mazli: szerencse

mázolni: verni, verekedni

mázoló: felbérelt verekedő

mázsa***: év (hány évre ítélték)

médiázni: parasztembert meg-
lopni

* az ípsze magához vágott = az illető megtapogatta a zsebeit

** marhecolás pl. az üzlet elé kirakott holmiból felkapni és elfutni vele

*** Pl. 10 mázsát nyomtam — 10 évet ültem

medve: pénzszekrény
 medvenyúzó: hidegvágó acél-
 szerszám pénzszekrény fel-
 töréséhez
 megbukni: a rendőrségre ke-
 rülni
 megbundázni: megcsalni, be-
 csapni
 megcsapni: ellopni
 megdemulálni: megverni
 megdobni: meglopni (zsebtol-
 vajlás)
 megdörgölni: megverni
 megdülni: a rendőrségre ke-
 rülni
 megenni a dumát: elhinni a
 hazugságot
 megerdőzni: becsapni, tévútra
 vezetni
 megfirolni (megfürolni): u. a.
 megfújni: ellopni
 meghargenolni: megverni
 meghipiselni: megmotozni
 meghúzni: pásztorórán a férfit
 meglopni
 megkaszálni: megszární
 megkenni: megverni
 megkiblizni: megkötözni
 meglibázni (háb.): fa- vagy
 szénszállítmányt megdéz-
 málni (l. libázni)

meglibbenni: elfutni, eltűnni
 meglinázni (háb.): fa- vagy
 szénszállítmányt megdéz-
 málni (l. linázni)
 meglógni: megszökni, elfutni
 meglökni: megfúrni
 megmalmozni: becsapni, az
 átjáróház másik kapuján ki-
 szökni (l. malmozni)
 megmángorolni: megverni
 megmórni: meglopni
 megpasszolni: megvenni
 megpucolni: megszökni
 megrajzolni valakit: meglopni
 valakit (zsebtolvajlás)
 megröllözni: eldugni (l. rol-
 lózni, makézni)
 megstuccolni valakit: valaki-
 nek pénztárcáját ellopni
 megtélaholni: megszökni
 megvágni: pénzt kicsikarni,
 kölcsönkérni
 meisterstück: a kulcslyuk le-
 nyomata
 meizli: feszítővas
 mekegő: birka
 mekegőhajtó: birkatolvaj
 melegben*: az ing alatt
 mellre szívní: elhinni, komo-
 lyan venni
 meló: munka

* sokan vannak, különösen a parasztemberek, akik pénzüket „melegben“ az ing alatt tartják

melker: tolvaj kéjné, aki a férfit a pásztorórán meglopja

melóbajesz: dologház

melós: munkás

melózni: dolgozni (l. spínelni)

mencsikoff: feszítővas

meraglim: betörés előtt kikémlelni a helyet

meszelve van: ki van tiltva (városból, országból)

meszes: u. a. (l. veizli)

meszet kapott: kitiltották (l. veizlit kapott)

Mezei Lipót: a lipótmezei tébolyda

mező: sétatér (l. rét)

mia: ezer

michli: kard

milliem: millió

miloch: fogoly, rab

mimó: üres, semmi (l. alma, mimó)

misz: csunya, rossz, kellemetlen

míszem van: únom, elment tőle a kedvem

mó: mozi (l. zimó)

Mohambé: Budapest

mole: holtrészeg

mók: csősz, őr

móka: az elkövetett bűn

mókára járni: lopni, betörni

Mókemvóf: Bécs

Mókemzir: Paris

mondjuk: nyolcas (a kártyában)

morgó: kutya

mórni: lopni

mószér: besugó

mószzerolni: besügni, elárulni

móz: pénz

múba: felesbe

Mucsáról jön: nem tud semmit, tapasztalatlan, naiv

mucsai: vidéki ember, tapasztalatlan, naiv, könnyen becsapható

muri: láрма, kiabálás, mulatság

murgálni: veszekedni, zsembeskedni

murgás, muris: mérges (l. gri-pis)

murizni: lármázni, kiabálni

murizni valakire: mérgesnek lenni valakire (l. pikkelni, pipálni)

muszka postakocsis (l. trará)

mutyi (mutyista): feles

mutyizni: felezni, megosztani

muzik!: vége! menjünk! (l. zene)

müksi: műhely

művelődni: tanulni a tolvaj-
mesterséget (l. csiszolódni,
okosodni)

münzer: pénzhamisító
műszaki rajzoló: ügyes zseb-
tolvaj

N, Ny

nachkrauten: a menekülő bün-
társ után futni

nagybalhé: főkapitányság

nagy kufferje van: szemtelen,
nagy szájú, kérkedő (l. nagy-
mellű, kufferos)

nagylárma: főkapitányság

nagymellű: szemtelen, nagy-
szájú, kérkedő (l. nagy kuf-
ferje van, kufferos)

nahesz: mulatság

napsa: víz

nauzer: meggazdagodott tolvaj
(l. felső galéria)

nehéz fiú: akinek sok bűn ter-
heli a lelkét

nejre: világosság (l. hellni)

nekihajtani valakinek: meg-
támadni valakit, rátámadni
valakire

nekóma: káröröm

nem szereti a túrós rétest!:
ártatlannak tettei magát!

neppe: hamis (arany-, ezüst-,
ékszerhamisítvány)

neta: konyha

nikhaj: jelentéktelen, senki
ember (l. Berci, jabranc,
sekerc, nimolista, pitianer
sliff)

nímó: nem, semmi (l. alma,
mimo, fiatal, Simon)

nimolista, nista: szegény em-
ber, akinek semmije sincs

nyaralás (háb.): internálás (l.
vaccs)

nyaralni küldték: internálták
nyaraló internáló tábor

nyehó: cipész

**nyert!*: brávó! helyes! jól
van!**

nyivó!: hallgass! (l. epl dever,
laf)

nyító: ablak (l. fenszti, afti)

nyolcas: rabló

nyolcra venni: kirabolni

nyolctizenötös szajre: autó-
keréktömlő

nyúl: tökrészeg

* nyert!: elismerést kifejező felkiáltás.

O, Ö

oberhé: főkapitányság
obermájer*: főstrici (csak tréfásan vagy gúnyosan használják ezt a kifejezést)
obicupfer: kabáttolvaj
ocsi: a szem
oda süss!: oda nézz!
ojser (ajser): gazdag (l. fejes, tutista, fliszer)
okosfiú: tolvaj (l. hohemfiú)
okositani: kitanítani a tolvajmesterségre (l. csiszolni, művelődni)
okosodni: kitanulni a tolvajmesterséget (l. csiszolódni)

olló: kilenc
ollómalér: kilencven
one: nem (l. alma, nimo, mimo, Simon, fiatal)
oref: jótálló
orgonázni: lábbal jelt adni
óriás: ezerkoronás bankjegy
öreg: főnök, igazgató
öreg!: jó! (l. ilyen öreg)
öregem (az öregem) (komm. u.) a szeretőm
öt rossz!: elérte a baj (l. régen rossz, bekapta a legyet)
ötön vette: lopta (az öt ujjával szerezte)

P

pacek: arc (l. zúr)
pacsirta: csendőr
paklizni: hamiskártyázni
paklizó: hamiskártyás
Pali: kihasználható, tapasztalatlan, könnyelmű ember (l. balek, veréb, spatz)
palira fogni valakit: kihasználni, becsapni, kiszípolozni valakit
papek: bot
papír (háb. u.): ezerkoronás

parolizni: a tétet megduplázni (kártyában)
passzer: orgazda
passzolni: eladni (l. elpasszolni)
paterolni: elküldeni, megszábadulni valakitől (l. elpaterolni)
patkány: a villamos váltóigazító fiú
peccöltni: fizetni
pech: balsors, szerencsétlenség
peccs: pofon

* Talán te vagy itt az obermájer? = Talán te kanállal etted a tudományt? Talán te találtad fel a puskaport?

peisli : tüdő
pergő : kocsi, szekér (l. gar-
 des, ropogó)
perzsa (háb. u.) : tizezer, tíz-
 ezerkoronás bankjegy
Péter : alsó (a kártyában)
pfeffer : puskapor
pia : ital
plálni : inni
piás : részeg, részeges
picsipacsi : a tétet meghárom-
 szorozni (a kártyában)
pik : harag
pikbajesz : étterem
pikkelni valakire : haragudni
 (l. pipálni, murizni valakire)
pikkölni : enni
pikmaszi : hazugság
pincs : kalap
pipálni valakire : haragudni (l.
 pikkelni, murizni valakire)
Pista : szerelmes (l. kamelos)
pistúlni valakibe : belesze-
 retni, belebolondulni vala-
 kibe
piszkálni : lopni (zsebtolvaj-
 lás)
piszkáló : zsebtolvaj
píti : kicsi, jelentéktelen (l.
 linzi)
pitianer (tréfásan : Pitla-
 sinszki) : jelentéktelen, senki

ember, szegény, vagyontalan
 ember (l. Berci, nikhaj, se-
 kerc, sliff)
pitihó : aki pénz nélkül ül le
 kártyázni
pitli bár (komm. u.) : éjszakai
 pálinkamérőhely (rendsze-
 rint a bérkocsiállomásokon
 van)
pityegő : óra
planje : lengyel
plankfúr : külsőzseb
plankolni : kicserélni, eltün-
 tetni a kártyát
plecsni (háb.) : érem, kitüntetés
pleffelni : megszégyeníteni,
 leleplezni (l. lepleffelni)
pléhgallér (háb.) : arany- vagy
 ezüstagallér
pléhgalléros : aranygalléros,
 törzstiszt
pléhre menni : megszökni
pléhsusztér : bádogos
plenkni : kabát
plenknifickó : kabátzseb
plétizni : futni
plühere bukni : nem sikerült
 bűnön tetten érteni (l. leimre
 bukni)
plühere esett : nem sikerült (l.
 csáléra ment, lecsúszni)
pofázni : feleselni

pórer : pásztor
 póter : szabad, szabadlábon
 van
 póterre menni : szabadlábra
 helyeztetni
 potova ! : add vissza !
 pracni : a kéz
 preizli : a szén
 prezentálni : rajtacsípní a
 zsebtolvajt

prezentálták : rajtacsípték a
 zsebtolvajlás
 princ : úri ember (l. kovod
 sem)
 prosztó : paraszt, rendőr
 pucc ! : fuss ! menekülj !
 pucija : ruha, öltöny
 pucolni : elfutni, eltűnni
 pukkanó : lőfegyver
 puri : cigány (l. kohány, roma)

R

rachedli : a börtönbe beadott
 élelmiszercsomag
 ráhajítani valakire : nekimenni
 valakinek
 rajcsos : zsebtolvaj
 rajzolni : lopni (zsebtolvajlás)
 rajzoló, rajzos : zsebtolvaj
 rakkolás : nehéz testi munka
 rakkolni : nehéz testi munkát
 végezni (l. gürcölteni)
 randi : találka (randevú)
 ratkó : nő
 raval : kábitó ital (l. gugyi)
 rázni a rongyot : hencegni,
 nagyozni
 rebicsek : revolver
 régen rossz : elérte a baj (l. öt
 rossz)
 reibi : gyufa
 resti : vasúti étterem

rekuzé öngyilkosság : álöngyil-
 kosság, színlelt öngyilkos-
 sági kísérlet
 rét : sétatér (l. mező)
 retik : illemhely (l. révai)
 retiksrenker : a legsúlyosabb
 sértés a betörőre nézve. Azt
 jelenti: Te csak oda tudsz
 betörni, ami nincs bezárva !
 retyerutya : a cókók (l. be-
 tyárbútor, hubelevanc)
 révai : illemhely (l. retik)
 revizió : a rendőrség gyanu-
 sítja valami bűnnel, razzia
 revizióra bukott : a rendőrség
 elfogta, de csak gyanu alap-
 ján, bizonyíték azonban nin-
 csen
 ribanc : utcai nő, kéjő
 ricsaj : lárma, mulatozás

ring: az ügyészség
 riszt: rész a zsákmányból
 risztelni: osztozkodni a zsákmányon
 ritkó: retikül, ridikül
 rizen (háb): ezer
 robogó: vonat
 róka: arany (l. fuksz)
 rolnis: tolvaj, aki a kocsiról csomagokat lopkod
 rolnizni: kocsiról csomagot lopni
 rollóban van: el van dugva (l. makében van)
 rollózni: eldugni (l. elmakézni)
 roma: cigány (l. kohány, puri)

rongy (komm. u.): ezerkoronás bankjegy
 ropogó: kocsi (l. pergő, gardes)
 rotlaufer: kocsitolvaj, aki korovázni: sírni [csikat lop
 rövidszivar: kistermetű, alacsony ember (l. dugó)
 rucc!: fuss! menekülj!
 ruccanni: elfutni, eltűnni
 ruha (ruhi) verés
 ruhát szakítani: verést kapni
 ruházni (ruhizni): verni, verekedni
 rumli: pánik, zavar, felfordulás (l. machlajka, zri, balhé)
 rupó: ezüstforint

S

sacherolni: lopni
 saláta (háb.): egy- és kétkoronas bankjegy, aprópénz
 salni (sölni): ruha, öltöny
 sapek: sapka
 sápciher: élősködő, aki a tolvajoktól részt kunyerál a zsákmányból
 sápisto: részes tolvaj
 sápot lehúzni: verést kapni
 sáros: adós, adósnak lenni (l. frakk)
 sáros vagyok: adós vagyok, tartozom

saszerolni (szaszerolni): ki-kémlelni a lopásra alkalmas helyet
 saszeroló (szaszeroló): aki a lopásra alkalmas helyet ki-kémleli
 sattira menni: lopásra menni
 sé: óra
 seibni: ringispil, körhinta
 sekerc: jelentéktelen, senki ember (l. nikhaj, Berci, jab-ranc, pitianer, sliff)
 sem: a valódi név
 séró: a fej (l. titi, kobak, kókusz)

séta: menni, elmenni
 séta!: menjünk innen!
 siber (háb. u.): csempész (l. svercer)
 sifli: semmi
 siker: részeg
 sikerálni: részegeskedni
 sikítás (sikkajítás) (háb. u.): sikasztás
 simlis: rabszökevény
 simlizni: futni, menekülni, szökni
 Simon: nem (l. alma, mimó, nimó, fiatal)
 sipista: hamiskártyás
 sirásó: rossz kibic
 siric: a parasztember bundája
 siropli: esernyő
 siti (sityi): börtön
 sitikulesz (komm. u.): rabszállító autó
 sitin voltam: le voltam tartóztatva, börtönben voltam
 siti pucija: rabruha
 sitis (sityis): rab
 skriba: írás
 skribálni: írni
 skribula: toll, ceruza
 slapaj: növendék, tanonc
 slapic: katona
 slatyak: sapka

slepper: a hamiskártyások társa, aki az áldozatokat felhajtja
 sliff (sliffentyü): jelentéktelen, senki ember (l. pitianer, Berci, nikhaj, jabranc)
 smasszer: börtönőr
 smatesz: borraivaló (l. jajem)
 smekker: aki a tolvajbandát fenyegető veszélyt kiszimatolja
 smekket kapni: értesítést kapni a veszélyről
 smir: figyelés (a detektív figyél valakit)
 smirelni: megfigyelni, követni valakit
 smirelni, állni: figyelőhelyen
 smóci: csók [állni
 smóclizni: csókolni
 sné: ing
 snebi: pálinka
 snitt hajs: lovaglónadrág, bricsesz
 snöli: zsebkendő
 sóher: szegény
 sóher hát: szegényesen öltözött
 sóherolni: felnyitni, felfeszíteni
 sószerolt móka: jól megtervezett betörés

sottenfúr: tolvajzseb
 sovjet: bíró
 sölni (salni): ruha, öltöny
 spang: cigaretta
 spanga: kés
 spannolni: ugratni, felhúzni,
 heccelni valakit
 spanring, spátni: boxer
 space: könnyelmű, kihasznál-
 ható ember (l. veréb)
 spenotbakter: pénzügyőr,
 finánc
 sperling: retesz
 spi: kocsmá
 spiné: vénasszony, kocsmá-
 rosné
 spinolni: dolgozni (l. melózni)
 spis: kocsmáros
 spiti: kórház (l. hajlem, Szolnok)
 spreicolni: fölfeszíteni
 sprengelzni: feszítővas
 springer: láblánc, lábbilincs
 srác: kisfiú, gyermek
 srenk: betörés
 srenkeig: betörőszerszám
 srenker: betörő
 stadi: a Városliget (l. lizsé)
 staub: cigaretta
 stekli: fogda
 stengerolni: biztatni, felbiz-
 tatni

steigolni (steigre menni): vil-
 lamosra vagy vonatra fel-
 szállni lopás céljából
 stesszer: kalap
 stesszerolni: segíteni
 stier vagyok: egy krajcárom
 sincs
 stifli: kicsi, fiatalember
 stiftka: fiatal leány
 stiké: csend, titok
 stikében: csendben, titokban
 stimeizli: feszítővas
 stimfli: cigarettavég
 stirolni: keresni, kutatni
 stoki: zálogház (l. zaci)
 stokis: zálogos
 stokkolni: nézni, figyelni, ész-
 revenni
 stokzsuga: zálogcédula
 stop: cigarettavég
 stoppolni: lefoglalni
 stölt: elegáns
 stramm (háb.): jó, szép
 strang (strengli): lánc
 strekket tartani*, strekket
 törni: vasúti útvonalat meg-
 szállva tartani lopás céljából
 strici (strigó): selyemfiú, akit
 a nők tartanak ki (l. májer)
 stuc: segítség
 stuccer: segítőtárs

* Pl.: Tóni a dombovári strekket tartja vagy törí = Tóni állandóan a dombovári vonaton utazik az utasokat fosztogatni.

stuccolni valakit : valakinek a
pénztárcáját ellopni

stukker : revolver

stukni : kalap, puha kalap

sulaj : iskola (l. duli)

Surányi : makk disznó (a kár-
tyában)

surblaj : tánciskola (l. csurb-
laj)

surblizni : táncolni (l. csurb-
lizni)

suttyjáték : huszonegyes játék

svári : nehéz

svári melő : nehéz betörés,
nehéz betörni

svédi : részeg

svercer : csempész (l. siber)

sveszti : nővér, leánytestvér

Sz

szabálytalan kihágás : titkos
kéjelgés

szagos : gyanakvó

szagosnak lenni : gyanakodni

szájam szélén van : haragszom
rá, fenem rá a fogam, várom,
hogy bejöjjön az én ut-
cámba

szajber : kereskedő

szajré : zsákmány, lopott holmi

szajrézni : lopni, zsákmányolni

szakítani : kártyán nyerni

szalámi : verés

szaszerolni (saszerolni) : ki-
kémlelni a lopásra alkalmas
helyet

szaszeroló (saszeroló) : aki ki-
kémleli a lopásra alkalmas
helyet

szedni az epret : kártyán nyerni

széna : dohány

szépen! : hogyan, hogyan

szepi : sváb ember (l. tokos)
szerenese : tök (szín a kártyá-
ban)

szí : levél (l. kszí szivedli,
kszivedli)

szídi : kalap, kemény kalap

szini : színház

szintén zenész! közénk való!
ez is olyan, mint mi! szin-
tén tolvaj!

szivedli : levél (l. szí, kszí,
kszivedli)

szkopper : álkulcsos tolvaj

szladi : szálloda

szlanyi : szalonna

szliács : tanú

szliácsolni : vallani, beismerni

szliácsra menni : beismerni

szlovelni ; aludni (l. durmolni
szundizni)

Szolnok : kórház
 szőlő : csengő (l. beregő)
 szombat : nyolc
 szombatmalér : nyolevan
 szomori : temetés
 szopik (az szopik) : adós maradok, azzal adós maradok
 szovelni : hazudni
 szőli : kereskedősegéd
 szracska : utcai nő, kéjő
 szróle : gazdag
 szróle héder : olyan szoba, amelyikbensok értékesholmi van, amelyikből sokat lehet lopni

szroló (szrohó) : bűdös
 sztari : tanító
 sztráti : pezsgő
 sztremál : fél (l. begyullad, citerál)
 sztremálni : félni (l. begyulladni, citerálni)
 sztrillázni (trillázni) : értesítést leadni (l. cinket adni, leadni a drótot)
 sztrüll ! : vigyázz (l. heszt)
 szuka : nő
 szundizni : aludni (l. durmolni, szlovelni)
 szurkács, szurki : nyakkendőű

T

tacni : cigarettatárca
 tahó : buta, együgyű, falusi (l. baró, viccs)
 táli : első kiosztás a kártyázásnál
 talián : hóhér (l. cvikker)
 talonban maradni : szégyenben maradni
 talmozni : kártyát összerakni
 táncolni* : működni, lopni
 tam : őszinte
 tamfiú : aki rögtön beismer mindent
 tardli : álkules, tolvajkules

tarhenolni : kéregetni, koldulni
 tedd rá (komm. u.) : főzelék feltejelni : fizetni [téttel]
 tessék : zöld (szín a kártyában)
 tészta : hazugság
 tésztázn : hazudni
 tetübörze : a Teleki-téri ószeres árúcsarnokok
 tilankózni : megszökni
 titi : fej (l. kobak, kokusz, séró)
 tiplizni : elesni (l. eltiplizni)
 tokos : sváb ember (l. szepe)
 tollas : csendő
 tomadok : öngyújtó

* Pl. Lajos Mokemvófon táncol = Lajos Bécsben működik (lop).

topánka potováló: pincér
 topogó: cipő
 tótenschein: kényszerútlevel
 tótschlager: ólmosbot, vasbot
 tragacs: jármű, kocsi
 trará: a postakocsis (l. muszka)
 tréfi: bűnös valamiben
 tréfli meló: veszélyes betörés
 tréflire adni: elárulni
 tréflire bukni: tetten érteni
 trémázni: félni (l. sztrémálni, citerálni, begyulladni)
 trillázni (sztrillázni): értesítést leadni (l. cinket adni, leadni a drótot)

tróger: közönséges, durva ember
 tukker: asztal
 tulaj: tulajdonos
 tutajos: tót ember (l. krebsz)
 tuti: biztos
 tutira menni: biztosra menni
 tutista: gazdag
 tutu (tütü): pálinka
 tűz: láрма, zaj (l. zri, balhé)
 tűzelni: lármázni, veszekedni
 tüzet verni: lármázni
 tyúk: nő, leány
 tyukászni: aszfaltbetyárkodni, nőket megszólíthatni

U, Ű

ugrató: ijesztő készülék
 ugrálni: hencegni, kötekedni
 umplankolni: kicserélni, másra fordítani a beszédet
 umschlag: láрма
 uszi: uszoda (l. vricse)
 überadni, überolni (iberolni): átadni a zsákmányt

überadó (iberadó): a zsebtolvaj társa, aki a zsákmányt a többi társnak nyomban tovább adja
 übtre (háb.): gyakran, egymás-
 ürge: néma, süket [után]
 ürgézni: némának, süketnek tettetni magát

V

vackolni: ágyazni, megágyazni
 vacok: fekhely, ágy, divány
 vacs (komm. u.) internálás (l. nyaralás)
 vagán (vagány): bűnöző, csirkefogó

vaccsolni: internálni
 vágni: pénzt kicsikarni, kölcsönkérni (l. megvágni)
 vaizli (veizli): kitiltás (l. megszies)

vaizlit kapott (veizlit kapott):
 kitiltották (l. meszet kapott)
 vakerálni: muzsikálni
 vamzer: besúgó, áruló
 vamzolni: besúgni, elárulni
 vas!; jó! nagyon jó!
 vászonra zsugázni: hamiskár-
 tyázni
 veizli (vaizli): kitiltás (l. me-
 szes)
 veizlit kapott (vaizlit kapott):
 kitiltották (l. meszet kapott)
 veréb: hiszékeny, könnyen be-
 csapható (l. spatz, Pali, balek)
 veteráner: egész kenyér
 viccs: buta, ügyetlen (l. baró,
 tahó)
 viccserhó: naiv, hiszékeny

virslí (komm. u.): százezer,
 százezerkoronás bankjegy
 víz!: vége! abbahagyni!
 vízben hagyni: cserben hagyni
 (l. majemben hagyni)
 vízre dönt: egyedül (nem ban-
 dával) dolgozik
 vizesnyolcas: kereskedősegéd
 volf: hat
 volfmalér: hatvan
 vonó: vasreszelő, fűrész
 vricse: uszoda (l. uszi)
 vureni: kihasználható, becsap-
 ható ember (l. gyökér)
 vurnizni: kihasználni, kiszí-
 polyozni
 vutler: fecsegő, akire nem le-
 het titkokat bízni

Z

zabos: mérges (l. gripis, mu-
 ris, murgás)
 zaci: zálogház (l. stoki)
 záfolni: enni
 zamek!: üss oda!
 zamekolni: ütni
 zárda: bordélyház
 zarglizni: üldözni, kergetni
 zavadzálni: útbaállni, meggá-
 tolni
 zébacher: zsebtolvaj
 zebra ruha: verés

zéfärer: zsebtolvaj
 zene!: vége! menjünk! (l. mu-
 zik)
 zenész: csirkefogó
 zi: hét
 zimalér: hetven
 zimó: mozi (l. mó)
 zóf: ezüst forint
 zöld: bírósági asztal, bírói
 emelvény
 zónázni: villamoson vagy vona-
 ton fizetés nélkül utazni

zongorázni: ujjlenyomatot
 venni
 zri; rendetlenség, botrány, lár-
 ma (l. balhé, tűz)
 zrikálni: mérgeíteni, ugratni
 valakit
 zrimacher: aki szándékosan
 botrányt csinál, hogy a zavar-
 ban bűntársa lophasson vagy
 elmenekülhessen
 zrinkó: részeges ember
 zrinyista: akinek nincs foglal-
 kozása (l. aviatikus)
 zrizni: lármázni
 zugliget (háb. u.): zugbörze
 zuhantani: magát detektívnek
 kiadva megzsarolni, meg-
 csalni valakit
 zuhantás: álde'tektív munka

zuhantó: aki detektívnek adja
 ki magát, áldetektív
 zúl: mellény
 zúr: arc (l. pacek)
 zsámbéki Lloyd: a mucsai uj-
 ság, vagyis hogy nem igaz
 zsaru: rendőr
 zsibaj: zsibvásár, Teleki-tér
 vagy a Vásár-tér
 zsili: a parasztember bekecse
 zsoke: tök hetes (a kártyá-
 ban)
 zsuga: kártya
 zslugázn: kártyázni
 zsluglista: zsebóratolvaj
 zsuh: tetű (l. kimli)
 zsupház: toloncház
 zsupkocsi: tolonckocsi
 zsuppolni: kitoloncolni

II.

Szógyűjtemények fogalmi csoportok szerint.

1. Számnevek.

1: alzó	25: kóbicsá
2: bé	26: kóbivolf
3: gi	27: kóbizi
4: dá	28: kóbiszombat
5: csá	29: kóbiolló
6: volf	30: gimalér
7: zi	31: gimaléralzó és így tovább
8: szombat	40: dámalér
9: olló	50: csámalér
10: malér	60: volfmalér
11: maléralzó	70: zimalér
12: malérbé	80: szombatmalér
13: malérgi	90: ollómalér
14: malérdá	100: ember
15: malércsá	200: béember
16: malérvolf	300: giember
17: malérzi	400: dáember s így tovább
18: malérszombat	1000: rizen
19: malérolló	2000: bérizen
20: kóbi	3000: girizen és így tovább
21: kóbialzó	10.000: perzsa
22: kóbibé	100.000: virsli
23: kóbigi	1,000.000: miliem
24: kóbidá	

2. Verekedés, gyilkosság.

verni, megverni: bunyózni, márázni, brusztolni, mázolni, hargenolni, dörgöltni, megdörgöltni, megdemulálni, hiri-gelni, megkenni, demulál-ni, meghargenolni, elmáráz-ni, megmángorolni, félangol-ra tenni, ruházni, kenni, ru-hizni, mángorolni, elmázolni

verés: bunyó, csikos ruha, zebra ruha, hirig, ruha, ruhi, szalámi

verést kapni: bunyót kapni, sá-pot lehúzni, ruhát szakítani

ütni: zamekolni

üss oda!: zamek!

pofon: flemm, peecs

felbérelt verekedő: mázoló

bot: geki, papek

kampóshot: krikedli

ólmosbot: tótschlager

boxer: spannring, spatni

késelni, megkéselni: bökní,

halefolni, meghalefolni, ka-szálni, megkaszálni, leka-szálni, kantlizni, megkant-lizni

megöltni: angolra tenni, gaj-deszbe küldeni, hatszázra küldeni, hidegre tenni, haza-küldeni, kicsinálni

meglőni: kilyukasztani

rablógyilkos, rablógyilkosság: bekaj

halál: gajdesz

meghalt: kampec

kés: gatli, halef, handzsa, kasza, kant, spanga, bökö

balta, fokos: hóger

revolver: rebicsek, stukker

lőfegyver: kracher, pukkanó

puskapor: pfeffer

3. Betörés.

Betörő: srenker

ügyes betörő: favorit

betörőnövendék: slapaj

feltörni, felfeszíteni: sóhe-rolni, felsóherolni, aufsóhe-rolni, einzenkolni, bezen-kolni, felzenkolni, spreicolni

veszélyes, nehéz betörés: hazer munka, tréfli meló, svári meló

könnyű betörés: leim meló

jól megtervezett betörés: só-szerolt móka

betörés: srenk

betörőszerszám: srenkceig
 szerszámtáska: gole
 álkulcs: bár, dár, dáhorog,
 dardli, ditrich, házmester,
 hausmeister, tardli, grosz-
 deutsch, haupter
 feszítővas: bremzer, krumkopf,
 meizli, mentsikoff, spreng-
 eizni, stimeizli, jattsóker
 csavarhúzó: abstecher
 mellfűrő: angoltáncos
 ráspoly: fogpiszkáló
 vasfűrész: húr
 vasreszelő: vonó
 acél hidegvágó: medvenyúzó
 lakatfeszítő vas: kutyaugrató
 retesz: sperling
 lakat: kutya, hund
 kilincs: klingli

csengő: beregő, szóló
 pénzszekrény: medve, mackó,
 mazamat
 viasz: duneg
 betörés előtt kikémlelni a
 helyet: meraglim
 betörésre alkalmas helyet ki-
 szemelni: auslavíren, laví-
 rozni, szaszerolni
 behatolni: einsteigolni
 a kulcslyuk lenyomata: ab-
 drukk, meiszterstück
 szekrény, fiók: lajla
 betörés alatt utcán őrt állni:
 gyertyázni
 aki őrt áll: gyertyázó
 álkulcsos tolvaj: szkopper
 vas: gazsi
 sárgaréz: gelb

4. Evés, ivás, mulatság.

Éhes: bokhalós, flamós
 éhség: flamó
 éhezni: flamózni
 enni: burkolni, halózni, ka-
 jálni, pikkölni, záfolni
 kenyér: brugó, marci, döfi
 egész kenyér: veteraner
 hús: boszhart
 szalonna: szlanyi
 tojás: becam
 piritott kenyér: huszárróstélyos

főzelék feltéttel: tedd rá
 inni: piálni
 ital: pia
 kilóznai: bort inni
 pálinka: gingi, gift, snebi, tutu
 víz: majem, napsa
 pezsgő: sztráti
 leitatni: átejteni
 berúgni: bekáfolni, bekávézni,
 betangózni, bepíálni, besi-
 kerálni

részeg: kolerás, piás, mólé,
 nyúl, mátos, siker, svédi
 részegeskedni: sikerálni
 részeges: zrinkó
 kocma: cseherli, kricsmi, spi
 pincekocma: gödör
 kávé mérés: csehó
 kávé ház: kaffa
 étterem: pikkbajesz
 vasúti étterem: resti
 pálinka mérés: gifthalli
 kocsmáros: spís, góré
 orgazda kocsmáros: balspís
 kocsmárosné: spíné
 főpincér: brennesálinger, fő-
 csóró
 pincérnő: karvaly

pincér: csálinger, topánka po-
 kasszírő: mantin [továló
 fizetni: blechelni, brennöl-
 ni, égetni, peccöl-
 ni, tejelni
 borra való: jajem, smatesz
 adós maradok: az jön!, az
 szopik!
 adós: sáros
 adósság: frakk
 fizetésnél csalni, megszökni:
 bliccelni, körtézni, kefelizni
 muzsikálni: basavázni, vake-
 rálni
 liter: lityi
 kétliteres korsó sör: lizi
 mulatság: grimbusz, kajapia,
 nahesz, ricsaj

5. Dohányzás.

Cigaretta: bláz, spang, staub
 „magyar“ cigaretta: koporsó-
 szög
 „dráma“ cigaretta: gyalogsági
 memphys
 gyufa: bleib, gerenda, reibi
 cigaretta v. szivarvég: csikk,
 stop, gimó

pipa: gajmó, lulke
 pipázni: gajmózni, lulkizni
 öngyújtó: tomadok
 cigarettapapír: fiúszí
 dohány: dukaj, széna
 egy pakli dohány: láda
 cigarettatárca: tacni

6. Kártyázás.

Kártya: háder, zsuga
 kártyázni: háderozni, lilázni,
 zslugázni
 makk: bátorkodom

tők: glück, szerencse
 vörös: doktor
 zöld: tessék
 hetes: maga jön

nyolcas : mondjuk
 kilences : jöhet
 tizes : lássuk csak
 alsó : Péter
 felső : Laudon, ladány
 király : herr Doktor
 disznó : Deák
 makk disznó : Surányi
 tök nyolcas : csókos Kristóf
 tök hetes : zsoke
 piros hetes : lovas
 piros nyolcas : csolnakos
 adu (atout) : Adolf
 szerencse : disznó, mázli
 aki folyton nyer : disznózik
 sokat nyerni : feltörni
 kártyán nyerni : szakítani,
 szedni az epret
 megduplázni a tétet : parolizni
 megháromszorozni a tétet :
 picsipacsi
 szerencsétlenség, rossz kártya-
 járás : pech
 elveszíteni a pénzt : leégni, le-
 fagyni, letörni
 elveszítettem a pénzem :
 kész vagyok !, ki vagyok
 aki elveszítette minden pénzét :
 fatig
 kitenni a tétet : guberálni, ki-
 guberálni
 huszonegyes : áncsi, suttyjáték

abbahagyni a játékot : bemon-
 dani a vizet
 tiltott szerencsejáték : lang-
 ehó, kopka
 ferbli : Ferkó
 húsz (a huszonegyesben) : Jakab
 huszonegy (a huszonegyesben) :
 Koveleff
 kilences (slager) : brutal
 feles, felezni : mutyista, mu-
 tyizni
 részesnek lenni : benne lenni
 osztózni a nyereségen : risztelni
 kibic, aki a játékosok kár-
 tyáira téteket tesz fel : brot-
 ziccer
 rossz kibic : sírásó
 aki pénzért kibicel : klimer
 tolvaj kibic : dragacsoló
 kibicelés közben lopni : draga-
 csírolni
 feltűnés nélkül távozni : huza-
 tot kapni
 hamiskártyázni : fléglizni, fléd-
 lizni, flótázni, paklizni, vá-
 szonra zsugázni
 hamiskártyás : kozák, paklizó,
 sipista
 hamiskártyázás : fló
 trükk : flé
 megjelzett kártya : cinkelt kár-
 tyá

előre összerakott kártyacso-
mag: altedá
kártyát összerakni: talmózni
a hamiskártyás bankja: ha-
dova bank
kártyát csusztatni: abslekken,
hilirozni, áthilirozni, plan-
kolni
kártyacsúsztató: abslekker, hi-
lozó
kártyát elrejtteni: hokkolni
aki a hamiskártyásoknak az
áldozatot felhajtja: slepper

az első kiosztás: táli
a hamiskártyás társa, aki szin-
tén beül játszani: abkaufér,
blattista
aki az áldozatoknak kedvet
csinál a játékhoz: fall-
macher
az áldozat: balek, Pali, veréb,
space
aki pénz nélkül ül le játszani:
pitió
akit nem lehet becsapni:
honepik

7. Futás, menekülés.

Futni, elfutni, megszökni:
káposztázni, krautolni, plétiz-
ni, grattolni, simlizni, el-
grattolni, elkáposztázni, el-
krautolni, elliftelni, liftelni,
elsimlizni, pucolni, megpucol-
ni, ruccanni, lógni, meglógni,

meglibbenni, tilankózni
futás: káposzta, kraut
menn, elmenni: séta
menjünk innen!: séta!
fuss! menekülj!: léss! pucc!
rucc!
rabszökevény: simlis

8. Pénz, pénznemek.

Pénz: báresz, dohány, korpa,
leves, lé, lóvé, móz
aprópénz: kovaleves, saláta
tizfilléres: Wekerle, csálé
korona: csázé, kampó
ezüst forint: bükk, rupó, zóf
tizkoronás: búr, csákó

húszkoronás: jider, Lónyai
száz koronás: lepedő, mann
ezerkoronás: fecni, ficcs, frim,
mia, óriás, papír, rongy
tízezerkoronás: perzsa
százezerkoronás: virsli
pénzt felváltani: aufsvendolni

9. Lopás, zsebtolvaj kifejezések.

Lopni: bugázni, cupfolni, csapni, csózni, csórolni, csaklizni, durrantani, dörrenteni, fujni, háppolni, mórni, rajzolni, sacherolni, megdobni, megmórni, megrajzolni

lopni (csupán zsebtolvajlásra alkalmazható): evezni, piszkálni

lopásra menni: boltra menni, sattira menni

nyitott ablakon keresztül lopni: horgászni

lakásba besurranni: jóreggelt kívánni

fa vagy szénszállítmányt meglopni: libázni, linázni, meglibázni, meglinázni

futásközben lopni: marhecolni
pásztorórán a férfit meglopni: meghúzni

pénztárcát lopni: megstuccolni, stuccolni

parasztembert meglopni: médiázni

kocsiról csomagot lopni: rolnizni

kirakattolvaj: déli nyitó

besurranó tolvaj: jóreggelt kívánó

birkatolvaj: mekegőhajtó

aki a kéményből a húsнемüt

kilopja: kéményszámoló

vasúti tolvaj, utazó tolvaj: marhecer

kabáttolvaj: obicupfer

álkulcsos tolvaj: szkopper

aki a kocsiról csomagokat

lop: rolnis

kocsitolvaj: rotlaufer

zsebóratolvaj: zsuglista

kezdő tolvaj, krajcáros tolvaj: kapcarajzos

részes tolvaj: sápista

nemzetközi tolvaj: exportőr

zsebtolvaj: evezős, piszkáló, rajzoló, rajzos, rajzos, zébacher, zéfärer

zsebtolvajuő: caskarajzoló, caskarajzos

zsebtolvaj, aki csak nőket lop meg: caskavágó

nagyon ügyes zsebtolvaj: műszaki rajzoló, hóhemcupfer

villamos: baizli, bázli, bázli, lanyi

vonat: robogó

villamosra, vonatra szállni lopás

céljából: steigolni, steigre menni

a meglopandót meglökni: aufstószozni

útvonalat megszállva tartani
 lopás céljából: strekket törni,
 strekket tartani
 óraláncot, nyakláncot lecsipni:
 lecupfolni
 aki a meglopandót leköpi: le-
 köpő
 a kéz: evező, jatt, jatty, lapát
 mutató és középső ujj: gábli
 vedd a kezedbe!: cupfa jattba!
 fogni: fisölni
 zsebóra: cajg, ceig, ketyegő,
 pityegő, sé
 aranyóra láncsal: bécsi jószág
 aranylánc: strany, strengli,
 fukszstrang, fukszstrengli,
 henker
 ezüstlánc: kleiszstrang, kleisz-
 strengli
 cigarettatárca: taeni
 aranycigarettatárca: fuksz-
 taeni
 ezüstcigarettatárca: kleisz-
 taeni
 pénztárca: matér, degesz
 ridikül: ritkó
 nyakkendő: szurki, szurkács
 zsákmány, amelyet a tulajdo-
 nosa könnyen felismerhet:
 japán szajré
 a zseb: fickó, fúr
 kabátzseb: plenknifickó

hátsózseb: achremfickó, akrem-
 fickó, kulafickó
 külsözseb: plankfúr
 tolvajzseb: sottenfúr
 télikabát: gombolós
 kabát: plenkni
 a parasztember mellénye: zsili
 az ing alatt: melegben
 felgombolni, felvágni: felfar-
 colni, kaftlizni
 tolongás: illem
 ellenőr: macska
 váltóigazító fiú: patkány
 vidéki, tapasztalatlan ember:
 mucsai
 akit könnyű meglopni: halott
 Pali
 akit nehéz meglopni: brenner
 Pali
 megtapogatni magát: magához
 vágni
 könnyű zsebtolvajlás: leim
 meló
 nekimenni valakinek: ráhaj-
 tani valakire
 rajtacsipni a zsebtolvajt: pre-
 zentálni
 tetten érték zsebtolvajláson:
 prezentáltak
 zsákmányt átadni: iberadni,
 überadni, iberelni, überelni,
 átpásszolni

gyanakvó ember : szagos freier
 a meglopandó figyelmét el-
 vonni : falazni, falat állni
 aki a figyelmet magára vonja :
 falazó, kőműves
 vondd el a figyelmét : csinálj
 falat

a menekülő bűntárs után futni
 nachkrauten
 szándékosan felidézett bot-
 rány : linkbahé, linkzri
 aki a szándékos botrányt esi-
 nálja : zrimacher

10. Hazudozás, becsapás.

Hazudni : anzágozni, dumálni,
 gurítani, hantálni, kólizni,
 linkelni, lódítani, makerázni,
 maszlagolni, szovelni, tész-
 tázni, dumabankot adni, kisz-
 nit pakolni, ládát pakolni
 hazugság : kefe, kóli, maszlag,
 pikkmaszi, tészta
 tolvajnyelv : hadova, link ha-
 dova
 tolvajnyelven beszélni : hado-
 válni
 érteni a tolvajnyelvet : komálni
 a link hadovát

elferdített értelmetlen beszéd :
 halandzsa, halandzsázni, be-
 halandzsázni
 becsapni : befürolni, befürolni,
 firelni, fürolni, belinkelni,
 falhoz állítani, huszonnyolcra
 fogni, Palira fogni, malmozni,
 megmalmozni, megerdőzni
 elhíttetni : erdőbe vinni, erdőbe
 küldeni, bedönteni
 elhinni a hazugságot : dűlni,
 bedűlni, bevenni a kefét,
 mellre szívni, megenni a
 dumát

11. Nő, leány.

Nő, leány : bőr, doli, ratkó, szu-
 ka, macska, tyúk, csaj, kali,
 stiftka
 úri nő : fácán
 nőtestvér : sveszti
 vénasszony : spiné
 cselédleány : mári
 a szeretőm : öregem (az öre-
 gem)

csavargó cselédleány : fran-
 kamári
 csavargó leány : jasszkali
 csavargónő, titkos kéjné :
 franka tyúk
 kéjné : kuruc, cafka, kiba, ri-
 banc, szraczka
 tolvaj kéjné : melker
 a tolvaj szeretője : lugnyi

12. Ruha, öltözködés.

Ruha: pucija, salni, sölni
 egyenruha: angyalbőr
 estélyi ruha: majomparádé
 rabruha: sitipucija
 felöltözni: ansöllerolni
 elegáns: stölt
 szegényesen öltözött: sóher hát
 télikabát: gombolós
 felső kabát: plenkni
 alsó kabát (kis kabát): jakó
 a parasztember bundája: siric
 cipő: csuka, topogó
 nadrág: hajsza, hajz, bukszni

lovaglónadrág: snitthajsz
 mellény: zúl
 bekecs: zsili
 kalap: bré, stesszer, stukni,
 pincs, szidi
 sapka: sapek, slatyak
 keztyű: jattbek
 öv: kigyó
 esernyő: siropli
 fehérnemű: marhez
 ing: sné
 zsebkendő: lobogó, snöli

13. Rendőrség, bíróság, börtön.

Rendő: András, Andris, dur-
 rancs, kéz, proosztó, kanász,
 zsaru, hé
 lovasrendő: emeletes zsaru
 detektív: botos, hekus, kibe-
 rer, hé
 detektívfőnök: csákmákló
 börtönőr: cirkler, smasszer
 csendő: csingó, pacsirta, tollas
 főkapitányság: főhé, oberhé,
 nagyalbá, nagylárma
 rendőrség: hé, hébe
 javítóintézet: javcsi
 törvényszéki fogház: krim
 lipótmezei tébolyda: Mezei
 Lipót
 dologház: melobajesz
 ügyészség: felsőhé, ring
 törvényszéki épület: bajeszdin
 törvényszék: grim
 tolonház: jergli, zsuház
 internálótábor: nyaraló
 börtön: siti, sityi

rendőrségre, börtönbe kerülni:
 besittolni, bukni, megbukni,
 megdültni, Marokkóba utazni
 börtönben van: be van sit-
 tolván, bukva van
 börtönben lenni: sitin lenni
 rabszállító kocsi: káposztás
 kocsi, kordé, zsupkocsi
 rabszállító autó: sitikulesz
 rabszökevény: simlis
 tolonc: jergel
 fogoly, rab: miloch, sítis, sityis
 rabruha: sitipucija
 motozás, házkutatás: hipis
 megmotosni: hipiselni
 elfogni: lekapni, lekapcsolni,
 kapdoválni
 kitiltás: vaizli, veizli
 kitiltották: meszelve van, vaiz-
 lit kapott, meszes
 kitoloncolni: zsuppolni
 kényszerútlevél: totenschein
 internálás: nyaralás, vacs

internálni: nyaralni küldeni,
vaccsolni

szabad, szabadlábon van: póter
szabadlábra helyezetteti: po-
terre menni

razzia: kapdova, revizio
a rendőrség elfogta, de csak
gyanu alapján, bizonyíték
nélkül: revizióra bukni

biró: gri, sovjet

szakértő: makír

tanu: szliács, kostoló

birósági asztal, birói emel-
vény: zöld

ítélet: knassz

elítelni: knasszolni

ártatlanul ítélték el: leimre
knasszolták

év: mázsa

hónap: kiló

nap: font

cellamotozás: héderhipis

börtöncella: áresz, héder,
stekli

a cellaajtó figyelőlyuka: cirkli

cellafelügyelő: héderszore

a börtönben jelekkel érint-
kezni: ábécézni

házimunkás a börtönben: házi
melos

a börtönbe beadott élelmiszer
csomag: rachedli

a börtön öngyújtója: fekete

a börtönbe becsempészett élel-
miszer-csomag: hozomány

a börtönbe vagy börtönből
csempészett levél: fekete
szí, fekete kszí

a börtönszabályok kijátszásá-
val csinálni valamit: feketén
csinálni valamit

elárulni, besúgni: vamzolni,
elvamzolni, mószerolni, tréf-
lire adni

besúgó: hadács, mószer, vamzer

bilincs: karperec

kötél, szíj: kibli

megkötözni: kiblizni, manco-
válni, makcsoválni

lábbilincs: springer

lefényképezni a bűnügyi nyil-
vántartás számára: lehenge-
relni

a bűnügyi nyilvántartó fény-
képe: henger

ujjlenyomatot venni: zongo-
rázni

nyomozni: kneiszolni

nyomozni, keresni valakit:
hajtani valakit

megfigyelni: lesmírelni

vallani: köhögni, köpni, szli-
ácsolni

ártatlannak teszi magát: nem
szereti a tőrös rétest

Pitaval neve valósággal fogalommá vált; jelentette és jelenti ma is a komoly, elmélyedő érdeklődést az emberi lélek eltévelyedéseiről.

Eddig magyar nyelven a ponyva használta ki Pitaval gyűjteményét s dolgozta fel hajmeresztő kiélezettséggel a Pitaval híres eseteit. Ez a kiadás híven az eredetihez közli ezt a rendkívül érdekes anyagot, amely mellett szegényes tákolmány benyomását kelti a legszenzációsabb detektívregény.

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása

Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)

Kapható minden könyvesboltban, dohánytözsdeben és újságárusítónál

Az igézés és sugallás minden időben élénken foglalkoztatta az emberi szellemet. A nagy társadalmi mozgalmakban való jelentősége versenyez azzal a jelentőséggel, melyet minden idők orvostudományában elfoglalt.

Az igézést és sugallást a titokzatosság és sejtelmesség varázsa veszi körül, melyeknek magyarázatát megadja e kis tanulmány. A misztikus fátyol fellebbentéseért kárpótol bennünket az így nyert szélesebb látókör és világosabb bepillantás a hipnózis lényegébe.

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása

Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)

Kapható minden könyvesboltban, dohánytözsdeben és újságárusitónál

KRÚDY GYULA, a kiváló író és nagy mesemondó megírta a híres betyár élettörténetét és most előttünk áll ez a legendás alak a maga valóságában.

Hogy miért írta meg Krúdy ezt a történetet, azt ő maga a többi közt a következőkben mondja el:

„Mert erről a betjárról szólt a legtöbb legenda a múlt században a magyar nép között. Segítségére voltak a nép fantáziájának a ponyvák mesemondói, akik a nép szájaíze szerint hősek, vitéznek, a szegények lovagjának mutogatták a füzeleikben a szegedi „nagy-parasztot.“ A legendákból, mesemondásokból nem volt könnyű dolog kihámozni az igazságot, amikor Rózsa Sándor hiteles életrajzát írtam. Sokszor álltam meg tünődve hivatalos ügyiratok állításai és a mende-mondák felett. De végre elkészült a történet: Rózsa Sándor első hiteles életrajza.“

BÉTA Irodalmi Részvénytársaság kiadása
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 43 (Royal-épület)
 Kapható minden könyvesboltban, dohánytözsdében és újságárusitónál

